

Web 2.0 i det fysiske bibliotek

Erhvervsrelateret projekt
for Frederikshavns Kommunes Biblioteker. Januar 2008

Studerende ved Danmarks Biblioteksskole:
Nadia Larsen og Charlotte Nielsen
Vejleder: Bruno Kjær
Kontaktperson på Skagen Bibliotek: Peter Hansen
Antal ord for projektrapport: 9548

Indholdsfortegnelse

Indholdsfortegnelse	2
PRODUKT	4
Indledning	4
Motivation	4
PROBLEMFOMULERING	5
Historisk rids.	5
INTERNATIONAL(NORDISK) BIBLIOTEKSUDVIKLING	9
Idea Store-bibliotek i Skagen	9
Hjørring	10
Malmø	11
FORVENTNINGER TIL ET MODERNE FOLKEBIBLIOTEK.	12
Hvorfor folkebibliotek i 2007?.....	12
<i>Hvordan skal bibliotekerne imødekomme brugernes krav?</i>	13
Biblioteksindretning til den moderne biblioteksbruger	15
<i>Service fra personalet</i>	17
<i>Bogen på biblioteket.</i>	17
<i>Den direkte og indirekte formidling i biblioteket.</i>	17
Hvorfor bruge web 2.0 på biblioteket, og hvordan kan det bruges i dagligdagen?	18
Hvad er web 2.0?.....	18
Bibliotekets virtuelle verden	19
VÆRDIKRITERIER FOR DET MODERNE FOLKEBIBLIOTEK	20
<i>Den aktive biblioteksbruger</i>	20
<i>Biblioteket som mødested for mennesker</i>	20
<i>Skagen Bibliotek i et internationalt, nationalt, regionalt og lokalt miljø</i>	21
<i>De sociale medier på biblioteket</i>	21
<i>Fremtiden på biblioteket</i>	22
Afslutning – et syn mod fremtiden	22
PROJEKTRAPPORT.....	24
Abstract (fælles).....	24
Indledning (Charlotte Nielsen).....	24
Problemformulering (fælles).....	26
Om projektstedet: (Charlotte Nielsen)	26
Projektplan (Charlotte Nielsen)	28
Projektplanlægning	28
Refleksionsspørgsmål i forbindelse med projektplanen:	29
Vejledning	30
Værdigrundlag (Charlotte Nielsen).....	31
Om projektet (Nadia Larsen)	31
Metode og Teori.....	33
Den teoretiske gennemgang, interview og observation.	34
Hvilken betydning har indretningen for den indirekte formidling?.....	36
Hvorfor er web 2.0 relevant for folkebiblioteket?	37
Afslutning frem for konklusion i produktet.	38
Refleksion	39

Refleksion (fælles)	39
Hvad har du brugt af din biblioteks- og informationsfaglige viden?	39
Hvad kunne du evt. derudover have brugt af din biblioteks- og informationsfaglige viden, hvis du havde lavet opgaven sådan..?	40
Har du evt. manglet biblioteks- og informationsfaglige forudsætninger for projektet i din uddannelse og i givet fald hvilke.	41
Refleksion (Charlotte Nielsen).....	42
Diskussion af det erhvervsrelaterede projekt som afslutning på uddannelsen. (Charlotte Nielsen)	43
Refleksion (Nadia Larsen)	46
Min læringsproces	46
Mine betragtninger på projektstedet som samarbejdspartner.....	47
En diskussion af relevansen af det erhvervsrelaterede projekt.	48
Konklusion (Fælles)	50
Perspektivering:.....	51
Folkebibliotekernes identitet år 2007.....	51
Litteraturliste	52
Bilag 1	56
Bilag 2	57
Bilag 3 Interviewguide til d. 18/9 2007. Interview af Sidsel Bech-Petersen, AAKB, Hovedbiblioteket.	58
Bilag 4: Interviewguide til Hjørring bibliotek	59
Bilag 5: Slides fra fremlæggelsen d. 6/12 2007	60
Bilag 6: Tegninger af indretningsforslaget + forklaringer	61

PRODUKT

Indledning

I oplevelsessamfundet kæmper bibliotekerne med andre kulturtilbud om forbrugernes opmærksomhed. Dog er kampen temmelig ulige, da bibliotekerne ikke har store budgetter til at tiltrække store kunstnere eller udstillinger, hvilket gør os de små i kapløbet om brugernes tid og penge. Heldigvis er pengene fra brugerne heller i noget, vi skal bekymre os om, da vi har én stor fordel frem for stort set alle andre på den danske kulturscene: Biblioteket er gratis! Derfor er det mest brugernes *tid*, vi vil ”stjæle” fra de andre.

Medier spiller en stor rolle i brugernes bevidsthed, og ved at bringe web 2.0-teknologierne ind på biblioteket, er det håbet, at det fysiske biblioteksrum bliver en integreret del af brugernes færden i dagligdagen. Det er vores håb er at være med til, at ændre brugernes billede af biblioteksrummet som ”bogtempel” til at være et moderne være- og lærested.

Motivation

Skagen Bibliotek ligger i et lokalområde, hvor kulturlivet blomstrer. Det nye kulturhus skal skabe fysiske rammer for mange af de traditionelle kulturinstitutioner, og biblioteket bliver en fællesskaber. Udfordringen bliver, at vælge en indretningsform der på samme tid understøttes af de forskellige teknologier, gør biblioteket til et ”hyggeligt” værested for brugerne og samtidigt fungerer som en naturlig del, af de gamle omgivelser, som Kappelgårdskolens bygninger danner for biblioteksrummet.

Som kommende bibliotekarere, er de rammer, som vi arbejder, i grundlæggende for det budskab vi sender til husets brugere. Vi ønsker at ligge op til dialog mellem mennesker, i et samfund, hvor subkulturer og minoritetsgrupper, har en tendens til at blive overset. De sociale medier er med til at give disse grupper et talerør, og biblioteket giver en neutral scene, hvor alle kan videregive deres kundskaber.

PROBLEMFORMULERING

Hvordan kan den moderne biblioteksbrugers behov tilfredsstilles gennem inkorporering af de sociale medier i det fysiske bibliotek?

- Hvordan har biblioteksbrugers rolle ændret sig fra 1964 og frem?
- Hvordan kan de sociale medier integreres i det fysiske bibliotek?
- Hvad kan indretningen gøre for brugen af biblioteket?

Historisk rids.

For at forstå ændringerne i det danske biblioteksvæsen, bliver vi nødt til at kigge nærmere på de samfundsmæssige ændringer, der er sket. Vi har valgt at koncentrere os om perioden fra 1964 og frem til i dag, da biblioteksloven fra 1964 startede store ændringer på landets folkebiblioteker.

1960'erne – første halvdel

1961 oprettes Ministeriet for kulturelle anliggender og Julius Bomholt bliver den første kulturminister. Dette medfører et større fokus på det danske kulturliv, herunder bibliotekerne, hvilket medvirker, at arbejdet mod en revideret bibliotekslov påbegyndes. Loven står klar i 1964, og en af de største forandringer er, at kommunerne tvinges til at drive et biblioteksvæsen. Alle heltidsbiblioteker skal nu have en faguddannet leder, hvilket sikrer brugerne den bedst mulige service og faglige ekspertise. Den nye bibliotekslov er det første skridt på vejen væk fra biblioteket som bogtempel. Der åbnes nu op for andre medier, og kulturelle arrangementer finder vej ind på bibliotekerne.

Grundet brugernes manglende informationskompetencer, og den i perioden manglende teknologi, er brugerne stadig klienter i forholdet til bibliotekaren, som den altoverskyggende autoritet (Hvenegaard Rasmussen og Jochumsen, 2006b)

1960'erne – anden halvdel samt 1970'erne

Det internationale ungdomsoprør fører en fællesskabstanke med sig, og biblioteksbrugeren er nu mere borger end klient. Bibliotekerne står over for et nyt

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

kvalitetsbegreb, og bibliotekarne begynder at fokusere på brugernes behov og ønsker, i stedet for at forfordle professionens ønsker og interesser. Der oprettes så småt brugerråd i bibliotekssamfundet, som er brugernes første mulighed for at få deres stemme hørt.

I begyndelsen af 70'erne kommer lavkonjunktoren til at påvirke bibliotekerne.

Kulturlivet står ikke øverst på hverken borgernes eller politikernes prioriteringsliste, hvilket i sidste ende går ud over kvaliteten af serviceudbudet.

Biblioteksbrugere har ændret adfærd fra *låner* til *bruger*. Hermed menes at de nu ikke længere kun kommer på biblioteket for at låne bøger, men rummet bliver brugt til andre formål. Bibliotekerne rykker flere steder rødderne op fra deres traditionelle placeringer, og flytter ud til brugerne i indkøbscentre og kulturhuse, hvilket fremmer den nye og mere socialt rettede brug af biblioteket.

1980'erne

I dette årti er bibliotekerne i højt grad presset udefra af en forsat økonomisk krise, og her oveni kommer der nye politiske krav om rationalisering. (Jochumsen og Hvenegaard Rasmussen 2006a, kap. 9) Den informationsteknologiske udvikling, konkret i form af elektroniske databaser, kommer til bibliotekerne.

Den økonomiske krise gør at arbejdsløsheden nærmer sig 25 %, hvilket medfører, at bibliotekarne begynder at se på det private erhvervsliv som en ny beskæftigelsesmulighed. Flere lokale biblioteker begynder at tilbyde erhvervsservice til erhvervsdrivende.

En af følgerne af regeringens moderniseringsbestræbelser er, at bibliotekerne bliver en kommunal opgave. Dette skaber usikkerhed, ved at bibliotekerne nu hører under den enkelte kommunes prioriteringer, men samtidigt giver det en vis frihed, set i forhold til et statsligt styret biblioteksvæsen.

Brugere bliver ikke længere betragtet som sådanne, men som en *kunde*, der skal have serviceret deres ønsker og forventninger, og bibliotekerne begynder at lytte til brugernes ønsker og præferencer. Dette er en diskursændring af biblioteksverdenens brugersyn, hvilket inspirer til ny udvikling af biblioteket, så det bliver mere udadrettet. Således bruger man *brugere* til at komme ud af krisen og give biblioteket en større legitimitet

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

overfor omverdenen; den samme legitimitet som biblioteksvæsnet har mistet hos politikkerne ved at gå fra ”højkultur” til ”lavkultur”.(Emerek 1990)

Krisen og den informationsteknologiske udvikling er forhold, der er med til at skabe usikkerhed om bibliotekets rolle, og der opstår tanker omkring, hvilken retning folkebiblioteket skal udvikles i, hvilket optager bibliotekarstanden i dette årti.

1990'erne

I 1990 bliver bibliotekstilsynet nedlagt, og dermed forsvinder den statslige bestemmelse af, hvordan et bibliotek skal se ud. Dette gør, at bibliotekerne for alvor bliver en kommunal opgave, og bibliotekerne og ikke mindst bibliotekarerne må nu gøre sig bemærket ved at lave opgaver, som gør dem mere synlige i lokalsamfundet (Andersson og Skot-Hansen 1994, s.9-19)

Spørgsmålet om materialernes kvalitet, overtages af debatten om bibliotekernes fremtidige rolle, som det vigtigste fokuspunkt i biblioteksdebatten. Den nye måde at betragte brugerne på fra 1980'erne træder for alvor igennem i perioden, og især i slutningen bliver kunderollen gjort mere markant. Det er nu helt og holdent individet, der er i fokus, og oplevelseskulturen begynder at sætte sit præg på det danske samfund.

Der bliver i slutningen af årtiet stillet spørgsmålstejn ved et af det danske biblioteksvæsens grundsten, gratisprincippet. Spørgsmålene, om hvor vidt der kan indføres brugerbetaling på folkebibliotekerne, bliver imidlertid dæmpet af bekymringerne om, at en sådan betaling vil føre til klasseopdeling af samfundet indenfor informationskompetencer.

Det 21. århundrede – (for)brugernes højborg

Biblioteket er i dag til dels stadig et bogtempel i brugernes øjne. Det er et sted for læring og fordybelse, hvor stilheden stadig er herskende. Dette er dog begyndt at ændre sig flere steder i det danske biblioteksvæsen, hvor brugerne for alvor er kommet ind på biblioteket for andet end bøgernes skyld. Biblioteksloven fra år 2000 ligestiller alle medier på bibliotekerne, hvilket burde bryde med forestillingen om biblioteket som ”boglade”. Bibliotekerne kan også begynde en anderledes udvikling, i og med at en lovændring fra 2003 åbner op for muligheden for, at bibliotekerne kan indhente

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

kvalificerede ledere fra andre fagområder. Dette vil gøre biblioteket mere fleksibelt i forholdet til andre faggrupper, hvilket kan være med til at udvikle og udfordre biblioteket udover dets kernekompetencer.

Vi befinder os i et oplevelsessamfund: Beslutninger tages på baggrund af følelser!

Kundens oplevelse er kommet i centrum i detailhandlen, men er også blevet et fokuspunkt indenfor den danske kulturverden. Den ekspressive logik, hvor oplevelsen er målet i sig selv (Skot-Hansen 2006), er gældende i det danske samfund, og den instrumentelle logik er blevet skubbet i baggrunden af brugernes trang til at opleve.

Bibliotekernes rolle var i starten af perioden (fra 1964) stadig oplysende og opdragende, men i år 2007, hvor de fleste brugere har mulighed for og kompetencer til at lave deres egen informationssøgning, har bibliotekets rolle forandret sig til et informations- OG oplevelsescentrum (jf. Andersson og Skot – Hansen 1994, s.18). De danske biblioteker har taget den amerikanske sociolog Ray Oldenburgs bog fra 1991 ”The Great Good Place” til sig, og bruger idéerne om det åbne offentlige rum til at udvikle biblioteket som brugernes ”tredje sted” mellem hjem og arbejde. Udviklingen har også ændret brugernes forhold til det fysiske bibliotek, fra at være et nødvendigt center for viden, til at være et knap så nødvendigt rum set ud fra et informationssøgningssynspunkt. Til gengæld er biblioteksrummet ved at undergå en forvandling til at være *værested*, *lærested* og *værksted* for brugerne. Biblioteket som kulturcenter og oplevelsescentrum (Andersson og Skot-Hansen 1994) har hermed fået overtaget ifht. biblioteket som videns -og informationscenter. Bibliotekets fysiske/ virtuelle rammer og services smelter efterhånden sammen, og vil begge blive en del af brugernes oplevelse af biblioteket. Til trods for de muligheder IKT’erne giver for at udvikle og benytte det virtuelle bibliotek, sættes der i dag stor fokus på bibliotekets fysiske rammer. Selvom bøgerne er ved at ryge i baggrunden som medie, er biblioteket ved at udvikle sig som mødested (Jochumsen og Hvenegaard Rasmussen 2006a, s. 205) Danske og andre skandinaviske biblioteker har i de seneste år gennemgået en udvikling indenfor biblioteksindretning, der peger i retning mod et fysisk rum, der tager hånd om brugernes behov og ønsker.

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Brugerne er i dag *kunder* på biblioteket og er bevidste om deres identitet som sådanne. De stiller nye og større krav til bibliotekets services, og de vil have medindflydelse på aktiviteter og bogindkøb. Som bibliotek betyder det, at man må indrette sig mere som en forretning og aktivt tiltrække kunder, hvilket også stiller krav til bibliotekets bevidsthed som serviceorgan. Denne udvikling stiller også krav til *brugeren* af det moderne bibliotek, set i forhold til ”det gamle folkebibliotek”, hvor det var bibliotekaren, der gjorde det meste af arbejdet med informationssøgning, arrangementsplanlægning og opbygning af bibliotekets services. For at brugeren få mest muligt ud af biblioteksoplevelsen, er det nødvendigt, at han tager aktivt stilling til formålet med sin brug af biblioteket. Kun herigennem kan han tilpasse sit biblioteksbesøg bedst muligt til hans ønsker og behov.

I det fremtidige biblioteker er der ikke længere tale om, at biblioteket kan forholde sig lige så passivt til brugerne, som det har været tilfældet hidtil. Man skal være sin rolle som kulturtilbud og informationsservice bevidst og gøre sig gældende i forhold til anderledes, og måske for brugerne mere spændende, aktiviteter.

Det historiske afsnit giver os et overblik over fortidens fejl og mangler, som er med til at afværge gentagende fejl i fremtiden. Vi vil nu se frem mod det moderne folkebibliotek og hvad det betyder for brugen af biblioteksrummet.

INTERNATIONAL(NORDISK) BIBLIOTEKSUDVIKLING

Dette afsnit er til for at give et lille overblik over, hvad der sker indenfor biblioteksverdenen i de lande, som vi normalt sammenligner os med.

Idea Store-bibliotek i Skagen

Idéen bag Idea Stores'ne i London er at gøre viden, uddannelse og kultur mere tilgængeligt for områdets beboere, ved at placere ”idébutikkerne” i et shoppingområde. Samtidigt er det målet at ændre brugernes måde at tænke bibliotek på, så de forbinder ”idébutikkerne”, og dermed også andre biblioteker, med kvalitet og god service. I kan læse mere om projektet på hjemmesiden www.ideastore.co.uk

I Skagen kan vi bruge noget af konceptet omkring biblioteket, da kulturhuset kommer til at ligge midt i byens shoppingcentrum, og er dermed let tilgængelig for både turister

og fastboende. Samtidigt åbner værdigrundlaget op for, at man satser på at gøre biblioteket til byens kulturelle og sociale mødested. Derudover giver biblioteket, og hele kulturhuset, lokale kunstnere, indenfor forskellige kunstarter, mulighed for at offentliggøre deres arbejde i et anderledes forum. Biblioteksrummet skal indrettes på en sådan måde, at det giver lokalbefolkningen mulighed for at vedligeholde og udvikle deres viden og interesser. Det er ved at bruge biblioteket som samlingssted for lokalsamfundets kultur og viden, at befolkningen dygtiggøres og delagtiggøres.

Det gode design, og oplevelsen af det gode og nærværende bibliotek, skal få brugerne til at forbinde, dét at opholde sig på biblioteket med kvalitet. Skagen Bibliotek befinder sig i et lokalsamfund, hvor kvalitet i form af gode oplevelser spiller en vigtig rolle, både for den fast befolkning og for turisterne.

Hjørring

I det nye bibliotek i Metropolen i Hjørring forsøger man ikke at lave det traditionelle biblioteksrum, men satser i stedet på at danne ”det tredje sted”; som ikke er arbejde, heller ikke hjemme, men et sted, hvor man kan blive set og danne sociale fællesskaber.

Biblioteket prøver at ændre tankegangen omkring det traditionelle biblioteksrum, så det ikke længere kun er en ”afhentningsstation”. En af de ting, som gøres for at få folk til at tænke anderledes, er at ændre de traditionelle navne på de forskellige områder på biblioteket. De nye betegnelser af biblioteksrummet er:

- scenen
- kulisselageret
- backstage

(Biblioteket i Metropolen s.17)

Udlånslokalet er i daglig tale *Scenen*, men skal benyttes til mere end det. Det er det primære publikumsområde, hvor det er meningen, at rummet skal være foranderligt. Dette forstås ved, at inventaret er stationært, men stadig er i stand til at inddrage forskellige arrangementer og udstillinger i lokalet (Interview med Hjørring Bib.)

Man vil indrette biblioteksrummet således, at det ligger op til aktivitet ved indgangen, og jo længere man kommer ind, jo mere er der plads til ro og fordybelse (se Bilag 1). Desuden findes der små studieceller, hvor der ligger op til gruppearbejde. De mener

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

også, at det er vigtigt, at der er adgang til et stilleområde, hvor der er forbud imod pc'er og mobiltelefoner.

Kulisselageret; er kort sagt et lager, hvor man kan henstille de fysiske materialer for at gøre plads til kreativitet og alsidighed i det fysiske rum (scenen). Der vil være bøger opstillet i lokalet (scenen), men de vil ikke stå traditionelt opstillet og vil derfor kræve meget plads. Noget af kulisselageret skal derfor være tilgængeligt for offentligheden (Magasinet). Her vil der også gøres plads til aflevering vha. en afleveringsrobot.

Backstage; vil indeholde personalekontorer, kantine og mødelokaler. Kort sagt er dette område kun for ansatte ("Nyt bibliotek i Metropolen" s.3).

Man har i Hjørring valgt at oprette en café i tilknytning til biblioteket. De vælger ikke at lave for mange restriktioner mht., hvordan man skal gebærde sig, for at det skal være så bekvemmeligt som muligt for brugeren.

Generelt for biblioteket er, at det fysiske rum skal være klargjort til at kunne køre de nyeste teknologier. Der skal være plads til at folk selv kan medbringe deres egne computere og bruge dem der. Rummet skal, mht. til teknologien, være så fleksibelt som overhovedet muligt, så det kan understøtte "sociale fællesskaber" gennem teknologien (Bibliotek i Metropolen, s. 25)

For at tiltrække flere brugerne forlænges bibliotekets åbningstider, så det følger resten af Metropolen.

Malmø

Stadsbiblioteket i Malmø satser på at få et så mobilt biblioteksrum som muligt. I modsætning til Hjørring Bibliotek, satser de på at få inventar, der fysisk kan flyttes rundt, så det passer til den enkelte arbejdsopgave, eller er med til at skabe nye spændende miljøer. Samtidigt skal biblioteket være en god arbejdsplads, hvor arbejdsmiljø er sat i højsæde (Statens kulturråd 1997, s.49) Alle bibliotekets medier skal være repræsenteret i det fysiske rum for at være sikker på, at de bliver benyttet mest muligt (Statens kulturråd, s. 81-85). Derudover ønsker de, at rummet er sat op til at klarer de nyeste teknologier i dag og dem der kommer i fremtiden (Statens kulturråd. s. 49) Biblioteket skal være sådan indrettet så der er plads til alle, lige fra den flittige studerende til den almindelige boger, der bare kommer for at låne "en god bog".

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Vi har valgt at følge Hjørrings biblioteksstil, med at vores biblioteksrum bliver meget stationært, hvilket vil sige, at vores inventar(reoler) ikke er beregnet til at være mobilt, da antallet af kvadratmeter i forvejen er begrænset. Der er dog én undtagelse, hvor vi vil lave "*brugernes rum*", som vil blive indrettet som et slags eksperimentelt rum, hvor man kan hæve væggene, så der er plads til forskellige former for arrangementer.

FORVENTNINGER TIL ET MODERNE FOLKEBIBLIOTEK.

I det første afsnit kiggede vi på den danske biblioteksverden i et historisk perspektiv, og på hvilken rolle biblioteket har spillet i samfundet frem til i dag. Herefter har vi set på andre tiltag til et moderne bibliotek. I det kommende afsnit ser vi på hvad vi kan forvente af et moderne folkebibliotek, og hvordan vi kan bruge de nye tiltag i vores eget bibliotek.

Hvorfor folkebibliotek i 2007?

Hvis man går nogle år tilbage er det relativt klart, hvilken rolle biblioteket spillede i samfundet. Dets rolle var at stille kvalitetslitteratur tilgængeligt for brugerne!

Bibliotekarerne blev uddannede i at skille lødigt og ikke-lødigt materiale for brugerne. I dag er det ikke længere så simpelt, da vi ikke længere kun opererer med bogen som medie. Internettet, som var bibliotekernes succes i 1990'erne, er i dag tilgængeligt for de fleste brugere hjemmefra. Dette giver brugerne uanede muligheder for at skaffe materialer og litteratur, i et omfang, som intet enkeltstående bibliotek kan følge med til, hvilket betyder bibliotekerne må lære at samarbejde for at løfte opgaven.

For overhovedet at kunne retfærdiggøre folkebiblioteket i dag, er det vigtigt, at både brugere, bibliotekspersonale og politikere har det samme billede af bibliotekets opgaver og rolle i samfundet (Audunson 2001, s. 214, tabel 10.2, + tabel 10.3 s. 216), hvilket ikke er tilfældet i dag. Derfor må biblioteket gøre en indsats gennem markedsføring (jf. værdigrundlag) for at forbedre dets image i samfundet, og klarlægge bibliotekets ressourcer og kompetencer for brugerne og politikerne.

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Ifølge Audunson (2001) kan folkebibliotekets berettigelse opdeles i to dimensioner.

1) Hvilke tjenester skal biblioteket prioriterer?(fx udlån af voksen skønlitteratur eller som i vores tilfælde, satse på it området i stedet)

2) Hvilken principiel begrundelse er der for at bruge begrænsede samfundsressourcer på folkebibliotek?

Den principielle begrundelse:

- Kan være knyttet til problemløsning i menneskers hverdagsliv, uddannelse og forvaltning.
- Folkebiblioteket er en betegnelse for demokratiet ved at give adgang til den nødvendige information.
- Folkebiblioteket kan give lighed i samfundet, og forhindre at der opstår de store klasseforskelle, ved at give lige adgang til IKT.
- Folkebiblioteket lovmæssige grundlag om fri adgang til div. medier, og kan være med til at danne rammen om en udfordrende fritidsinteresse.
- Biblioteket kan være med at skabe lokal integration, da det giver et neutralt værested for mange forskellige mennesker/ kulturer.
- Biblioteksrummet skaber rammer for det kreative møde mellem mennesker.
- Biblioteket giver også mulighed for at få eksperthjælp igennem bibliotekaren.

Til trods for at biblioteket i oplevelsessamfundet er et udtryk for den ekspressive logik, har biblioteket en instrumentel rolle ifht. befolkningens kulturelle dannelse.

Hvordan skal bibliotekerne imødekomme brugernes krav?

At skabe et oplevelsesprodukt i bibliotekerne er idag en nødvendighed for at få bibliotekerne til at virke attraktive for brugerne. Brugere i dag er vant til at blive underholdt og serviceret, og derfor stiller de automatisk de samme krav til bibliotekerne og deres service. Vi skal derfor betragte brugerne som *kunder*, i stedet for en ikke – betalende *bruger*. (Jochumsen og Hvenegaard Rasmussen 2006b)

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Dorte Skot-Hansen (2007) kommer i sin bog ind på det amerikanske ”Build-A-Bear”-koncept, hvor grundidéen kan overføres til biblioteksverdenen. Konceptet består af tre hovedpunkter:

- *Nicheorientering*
- *Uniqueness*
- *Fællesskab*

Vi vil i det følgende redegøre for hvordan konceptet kan bruges på biblioteket.

Nicheorienteringen kommer på biblioteket til at handle om hvilken teknologi, service eller produkt man vælger at sætte fokus på. Et bibliotek, der forsøger at favne bredt og udbyde en lang række services, og som ikke har valgt nogle få fokuspunkter at specialisere sig indenfor, kommer til at mangle den kvalitet, som brugerne ønsker og forventer. Når man vælger et nicheområde, som f.eks. et bibliotek med hovedvægten på web 2.0, medfører det, at man i sidste ende yder mest kvalificerede service overfor brugeren. Det skal være et bevidst valg, men biblioteket må gøre sig klart, at man hermed vælger andre, og måske lige så vigtige services, fra. Herunder tænker vi på, at vi kommer til at mangle fysisk plads til vores materialer. Hvis man som Skagen gerne vil satse på et it-bibliotek, må man skære ned på materialebestanden. Irrelevant litteratur skal fjernes fra det fysiske bibliotek ud fra udvalgte kassationskriterier (f.eks. dato eller udlånstal), så der gøres plads til nye og vedkommende materialer.

”Det er det enkelte individ, der ved om og hvordan en oplevelse ”virker”, og hvilke berigende kvaliteter oplevelsen tilfører. Med det afsæt skelnes der ikke mellem de oplevelsespotentialer, der ligger i underholdning, sociokulturel deltagelse og kunstmedierne. Oplevelse uagtet medieform og genre tilskrives m.a.o. personlighedsformende og dermed dannelsesmæssige potentialer.”

(Graulund 2006, s. 56)

Uniqueness betyder i denne forbindelse, at brugerne får mulighed for at sætte deres personlige præg på deres biblioteksoplevelse, og dermed på deres egen dannelse.

Custom designing er på vej ind på bibliotekerne, da brugerne fra andre

serviceinstitutioner er vant til at få individualiserede tilbud. Det er netop dét ideen bag web 2.0 går ud på: at brugerne får lov til at få medbestemmelse på biblioteket og kan dele deres erfaringer og idéer med andre. Idéen om *Bibliotek 2.0* kan bl.a. indebære at åbne katalogen helt eller delvist for tildeling af emneord fra brugerne. De får muligheden for at lave deres egne emneord, og vi kommer væk fra en del af fagterminologien på biblioteket. Dette er også en del af det at gøre brugerne medbestemmende, og er med til at gøre deres ressourcer synlige på biblioteket.

Jan Graulund (2006) skriver i sin artikel ” *at den individuelle dannelse kan føre til erodering af fællesskab, men også være den ufravigelige betingelse herfor.*” Dette skal ses ud fra det faktum, at på trods af, at vi lever i et individualistsamfund, skabes der fællesskaber som aldrig før, både indenfor foreningslivet, men også i den virtuelle verden, hvor folk mødes og deler deres interesse med andre. På biblioteket dannes der fællesskaber omkring forskellige teknologier og interesseområder. Den største forskel, på de gammeldags læsegrupper og det moderne brugerfællesskab, er de medier, de omgiver sig med, og bruger til udbredelsen af deres interesse. Biblioteket kan værne om disse fællesskaber, ved at levere både de fysiske og virtuelle rammer, som fungerer som disse sociale gruppers mødested.

Biblioteksindretning til den moderne biblioteksbruger

På det moderne bibliotek, hvor det ikke længere er stilheden, der er prægende, er små arbejdsrum i umiddelbar forbindelse med hovedrummet en fordel, da det giver brugerne mulighed for fordybelse og arbejdsro, uden at de kommer til at påvirke den øvrige brug af biblioteksrummet. De små rum indrettes, så de inspirerer til kreativ aktivitet, og kan anvendes til forskellige sociale og faglige formål.

Når resten af biblioteket opfordrer til socialt samvær og aktiviteter, er der brug for plads til den traditionelle biblioteksbruger, der ønsker at læse en god bog eller avisen i fred. Derfor har vi indrettet biblioteket med en gammeldags læsesal. Rummet afskærmes fra det øvrige biblioteksrum med nogle skrånede reoler/rumdelere, da dette giver en større transparenthed end en væg ville give.

Området ved indgangen indeholder info-øen, hvor bibliotekarerne har base, samt afleveringsautomat. Her har brugerne mulighed for at henvende sig med hjælp til de

forskellige teknologier, samt mulighed for at låne en bærbar computer til intern brug, hvilket giver større fleksibilitet i, hvordan man vælger at bruge lokalet.

Cafémiljøet er næsten obligatorisk i et moderne bibliotek, da det kan virke som en ekstra tiltrækning og en ekstra indtægtskilde for biblioteket. Specielt når det gælder Skagen bibliotek, der ligger ud til gågaden, er det vigtigt, at de kan konkurrere med det lokale restaurationsmiljø. Det er forhåbningen, at caféen virker dragende på brugerne/kunderne, der kommer til kulturhuset efter en shoppingtur. I forhold til caféen er det vigtigt, at der ikke er for mange restriktioner om hvordan man kan bruge materialerne (jf. interview ved Hjørring). Man må gerne tage ting fra caféen til materialerne og omvendt. Hvis der opstilles for mange regler indenfor biblioteket, er det ikke attraktivt at være der.

Der gøres plads på biblioteket til arrangementer og udstillinger struktureret af brugerne, hvor bibliotekspersonalet kun står som kontaktperson til stedet (jf. interview i Århus d. 18/9 2007). Vi vælger at gøre vores ”Brugernes rum” mobilt, da der er mangel på guldplads, så rummet kan ”ryddes væk” ifm. større arrangementer.

Den moderne biblioteksbruger holder sig ajour med nyhederne, både lokale, nationale og internationale. Derfor udvider vi bibliotekets nyhedsservices fra at kun at indeholde aviser, til et nyhedsrum indrettet med skærme, hvorpå der hele tiden vises div.

nyhedskanaler, primært nationale og internationale. Nyhedsrummet er knyttet sammen med musikafdelingen, som hovedsageligt fungerer som ”lyttepost”, indrettet med komfortable møbler og trådløse høretelefoner. Selve musikken udlånes vha.

Bibliotekernes Netmusik, men med et enkelt fysisk eksemplar til gennemlytning, som ikke er til hjemlån.

Området for litteratur, placeres længst tilbage i rummet for at bringe brugeren så langt ind i lokalet som muligt. Der anvendes såkaldte ”intelligente hylder”, som informerer om materialet på hylden.

Bibliotekets er indrettet sådan, at der er tilstrækkelige siddepladser og computere til rådighed, så det er komfortabelt for brugerne at benytte sig af de forskellige services. Møblerne er i skandinavisk loungestil, komfortabelt men stilrent.

Service fra personalet

Personalet skal være imødekommende overfor brugerne og deres viden skal være up to date. Det vil sige, at de har pligt til selv at følge udviklingen indenfor deres fagområde, samt at biblioteket skal give medarbejderne mulighed for at komme med på div. kurser der bliver afholdt. De SKAL være eksperterne. Derfor er det også vigtigt at have andre faggrupper repræsenteret på biblioteket, om ikke andet som bibliotekarernes sparringspartnere. Vi skal være beviste om vores begrænsninger, hvilket gør det nødvendigt at have samarbejdspartnere udenfor huset, bl.a. indenfor markedsføring og it.

Bibliotekarerne skal være synlige på biblioteket, evt. i form af en uniform, så de er nemme at finde og spørge til råds. Deres ageren i biblioteksrummet må ikke begrænses af arbejdet i info-øen, hvilket betyder, at de skal ud i biblioteksrummet. Det personale, der har kontakt med brugeren i det fysiske rum, skal ikke forstyrres af andre opgaver. Der skal med andre ord være en klar opdeling af de bibliotekariske opgaver, således at brugerkontakten ikke blandes med det administrative arbejde.

Bogen på biblioteket.

Når Skagen Bibliotek vælger at satse på web 2.0, har vi vedtaget, at vi skærer ned på den traditionelle bog pga. de fysiske rammer. Men så kommer problemet. Hvad gør vi med den traditionelle biblioteksbruger, der ”bare” kommer for biblioteket for at låne en god bog? En idé kunne være at man opretter bogdepoter til at stå inde med den mindre relevante litteratur. Men hvordan bestemmer man hvilken litteratur der er mere eller mindre vigtig? Man kunne for eksempel sætte en dato på hvor gammel litteraturen må være, og alt tidligere udgivet litteratur kan bestilles hjem fra bogdepotet. Derudover kan man vælge at holde ”det månedlige tema”, hvor man ligger vægt på et bestemt emne, som f.eks. en forfatter eller genre, der løber på både det fysiske og virtuelle bibliotek.

Den direkte og indirekte formidling i biblioteket.

Når brugeren træder ind på biblioteket, skal det være så let som muligt at finde hen til det ønskede materiale. Som på hovedbiblioteket i Århus, vil vi placere en skærm ved indgangen, hvor man kan vælge hvilket område på biblioteket, man ønsker at besøge, og så blive guidet derhen på skærmen. Derudover vælger vi at placere reolerne med

reserveringer til afhentning bagerst i lokalet, så brugeren bliver bragt ind på biblioteket, i stedet for bare at afhente sit materiale og gå igen.

Den sekundære skiltning i biblioteket, hvordan man bliver ledt rundt i rummet, kommer til at have center i ”Brugernes Rum”, som fungerer som scene og fokuspunkt i voksenudlånet (Se Bilag 2). Det giver en cirkulær bevægelse i rummet, det leder brugeren rundt på biblioteket frem for at gå direkte. Dette kan give en anderledes brug af biblioteket, i og med at man støder på andre aktiviteter og materialer, end det man specifik søgte.

Jan Graulund (2006) Figur 3 s.66	Hellen Niegaard(2003, s.32)	Placering i vores bibliotek (2007)
Det spektakulære hjørne	Indgangs- og mødezone	Café og Medierum
Fordybelseshjørnet	Det centrale formidlings og vejledningsområde /den helt stille fordybelseszone.	Grupperum og Læsesal
	Formidlingsområde	Litteraturområde
Brydningshjørnet	Mødezone	Brugernes Rum

Placeringen i vores bibliotek har vi valgt at sætte placeringen i vores bibliotek op mod Graulunds og Niegaards betegnelser for områderne i biblioteksrummet, da de repræsenterer to forskellige syn på biblioteksrummets funktion. Det dannelsesmæssige vs. det oplevelsesorienterede perspektiv.

Hvorfor bruge web 2.0 på biblioteket, og hvordan kan det bruges i dagligdagen?

Hvad er web 2.0?

Web 2.0 er en videreudvikling, af brugen af internettet, og består af nogle nye teknologier og services, som forefindes på internettet. Disse har bl.a. været med til at ændre, hvordan vi socialt interagerer med vores omverden, her kan nævnes MSN, google og facebook.com, som er blandt de mest kendte sites. Vi har fået et nyt socialt

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

fællesskab igennem et virtuelt univers og kan have kontakter med mennesker, der bor på den anden side af kloden, og som vi i den fysiske verden nok aldrig vil komme til at møde (Anderson 2007)

For at forklare lidt nærmere hvad web 2.0 går ud på, vil vi tage udgangspunkt i facebook, for at vise hvad man kan bruge et sådant program til. Hvis man går ind under forsiden på facebook.com og videre ind under ”about facebook” står der en definition af, hvad hensigten er med dette program er. Det er en måde at holde kontakt med ens venner på og ikke mindst ”genopdage” gamle venner. Desuden er der mulighed for at lærer nye mennesker at kende ved at gøre sig medlemmer af grupper og fællesskaber rundt omkring i det lokale samfund eller ude i verden. (www.facebook.com)

Der findes desuden en mængde af lærerige programmer som man kan bruge til at videre udvikle sine faglige kundskaber eller interesser med. Her er en af de mest kendte Wikipedia, hvor ”*hvem som helst når som helst kan redigere en hvilken som helst artikel*”, (<http://da.wikipedia.org/wiki/Wikipedia>) uden der er den store kvalitets kontrol med artiklerne. Dette giver brugerne en form for medindflydelse, men samtidig kan det diskuteres, hvor stor grad en studerende kan bruge det som referencestof på deres opgaver osv.

Web 2.0 giver kort sagt mulighed for *deltagelse, udveksling* af viden og ”*open-ness*” (Anderson 2007)

Bibliotekets virtuelle verden

For at følge den udvikling der sker i det øvrige informations- og oplevelsessamfund, er det nødvendigt at videreudvikle bibliotekets service, så det virker attraktivt for brugerne.

Det virtuelle bibliotek skal være up to date, så det kan imødekomme brugernes behov for, at det skal fungere som en levende del af biblioteksoplevelsen. Sitet skal fungere som ramme for sociale netværk, hvilket vil appellere til byens turister, da mange mennesker i dag holder kontakten til deres venner over nettet. Vi vil gerne udvide dette koncept ved at give dem mulighed for at danne nye netværk i biblioteksregi.

Biblioteket kommer til at indeholde mange af de sociale medier, som især de unge brugere, er kendte med. MSN, chat-services, blogs, facebook.com, doc'n fotosharing-programmer etc. bruges i dag af brugerne som kommunikationsmiddel med mennesker,

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

som de deler interesseområde med. I en individualiseret og teknologiseret verden, hvor sociale bekendtskaber ikke længere kun eksisterer på det fysiske plan, skaber medierne et bindeled mellem den fysiske og virtuelle virkelighed. Bibliotekets pligt til at stille materialer og rum til rådighed for brugerne, så de kan udvikle deres kulturelle, kommunikative og sociale kompetencer, omhandler i dag og i fremtiden således også virtuelle services.

Udover de gratis netbaserede web 2.0-programmer, skal det virtuelle biblioteksrum også give brugeren adgang til programmer, der kræver abonnement som man ikke har adgang til hjemmefra, såsom ordbøger, InfoMedia, onlineleksika etc. Små instruktionsfilm til de forskellige services yder hjælp til selvhjælp, ligesom der bliver afholdt kurser af fagfolk til de forskellige tilbud som man kan melde sig til hvis man ønsker.

VÆRDIKRITERIER FOR DET MODERNE FOLKEBIBLIOTEK

Værdigrundlaget skal ses som bibliotekets mål og retningslinier for at opfylde kravene til et moderne folkebibliotek.

Den aktive biblioteksbruger

- Det fysiske, såvel som det virtuelle, bibliotek skal give brugeren en fornemmelse af interaktionen i rummet.
- Brugernes interaktion i bibliotekets services er grundlæggende for det moderne folkebibliotek, dog stadig med mulighed for den passive bruger.
- Husets formål skal være klart for brugerne. Der må ikke opstå forvirring i formidlingen mellem biblioteket og brugerne.

Biblioteket som mødested for mennesker

- Mødet mellem mennesker sættes i fokus. Nationaliteter, alder og livsgrundlag bør ikke sætte grænser for kommunikationen på biblioteket.

- Biblioteksrummet skal give mulighed for at inkorporere nye former for ”væren” på biblioteket. ”Det tredje sted”
- Den afslappede atmosfære i huset skal indbyde brugerne til anderledes brug af biblioteksrummet – fra lærested til værested.

Skagen Bibliotek i et internationalt, nationalt, regionalt og lokalt miljø

- Som turistby har Skagen, i hvert fald i sommerhalvåret, status af et multinationalt miljø, hvor det især er turister fra de skandinaviske og nordeuropæiske lande, der præger gadebilledet. Biblioteket skal tage hensyn til denne mangfoldighed i dets brugere, og være klar til at imødekomme de sprogmæssige udfordringer, der kommer. Se afsnit om skiltning.
- Biblioteket skal have en pr-plan for, hvordan man vil markedsføre biblioteket, både ifht. lokalbefolkningen, men også ifht. byens turister.
- Skagen Bibliotek skal adskille sig fra andre biblioteker ved at gøre biblioteket til byens samlingspunkt, især i løbet af vinterhalvåret. Herved udfylder det sin rolle som social og –kulturcenter (Anderson og Skot-Hansen, 1994) ved at fungere som forsamlingshus.
- Skagen Bibliotek skal stå i brugernes erindring som byens informations- og kulturcentrum. Det er her man holder sig ajour med byens sociale liv, såvel som med de nationale og internationale nyheder.

De sociale medier på biblioteket

- Chat, MSN, wikipedia, YouTube og myspace.com etc. er teknologier, som vi i biblioteksverdenen ikke længere kan komme udenom. Ved at gøre de sociale medier til en vigtig del af både det fysiske og virtuelle bibliotek, understøtter vi filosofien om *biblioteket som værested*, og ikke mindst som *værksted* for brugerne. Teknologierne gør, at mødet mellem mennesker i fremtiden kan ske på flere og mere interaktive niveauer. Vi står for at levere og vedligeholde disse services, og samtidig sørge for at brugerne gøres opmærksomme på mulighederne, der ligger i at bruge web 2.0-teknologierne.

- Vi vælger at prioritere web-teknologierne frem for de faste trykte medier på biblioteket. Mængden af materialer reduceres, hvilket giver plads til andre og anderledes aktiviteter på biblioteket. Der laves en udvidet kørselsordning med Frederikshavn Kommunes Biblioteker, således at ventetiden på materialer mindskes.

Fremtiden på biblioteket

- De fysiske materialer på biblioteket har en udløbsdato. På grund af de begrænsede omgivelser, bliver vi nødt til at udskifte eller kassere materiale efter en given tidsramme, og derfor vil det oftest være en genre, periode eller et forfatterskab, der er i fokus-månedens tema.
- For at bibeholde kvaliteten i biblioteket, skal personalet (bibliotekarerne) løbende modtage videreuddannelse indenfor bibliotekets kerneområder. Her vil der blive lagt mest vægt på IT-faglige kurser, der får bibliotekarerne up-to-date med den seneste (biblioteksrelevante) udvikling.
- For at brugerne skal blive selvhjulpne, afholdes der brugerkurser i bibliotekets services., hvilket i sidste ende frigiver ressourcer til biblioteksopgaver.

Afslutning – et syn mod fremtiden

Fremtidens folkebibliotek bliver en sammensmeltning af brugernes og bibliotekspersonalets kompetencer og ressourcer. Det virtuelle bibliotek udbygges til at være en langt større del af det fysiske biblioteksrum, end det er i dag, i takt med at der udvikles både soft- og hardware, der gør det mere anvendeligt for brugerne. Der er hermed vigtigt at gøre opmærksom på de virtuelle muligheder, så de bliver udnyttet bedst muligt. Dette kan gøres i form af storskærme, der reklamerer for de virtuelle tilbud.

Rapporten ”Folkebiblioteket år 2030” opstiller fire scenarier om funktionen af fremtidens bibliotek:

1. Oplevelsens Sted – Oplevelse uden læring på biblioteket.
2. Udviklingsvejen – Dialog, empati og proces
3. Tomhedens Plads – Der er intet fysisk bibliotek
4. Holdepladsen – Biblioteket som afhentningsstation for den selvbetjenende bruger

Selvom samfundet efterhånden i høj grad styres af oplevelsesøkonomien (Skot-Hansen 2007), vælger vi at holde fast i scenariet om Udviklingsvejen, dog stadig med tilknytning til oplevelsesstedet. Web 2.0-teknologierne handler netop i høj grad om dialog og med deltagelse, og ifm. biblioteket er brugerne villige til at indgå i processer, der er med til at skabe oplevelse og empati brugerne og personalet imellem. Både det fysiske og virtuelle biblioteksrum vil i fremtiden sætte rammene omkring et udviklende og vedkommende kulturliv, som brugerne aktivt kan forholde sig til.

Biblioteksdebatten er i fremtiden en aktiv del af den danske kulturdebat. I dag stammer fokus på biblioteket fra vores egen verden. I fremtiden vil vi i højere grad blive hørt af politikkerne og dermed øge brugernes bevidsthed omkring biblioteket, og hvad det kan tilbyde.

Vi har betegnet *brugerne* af biblioteket igennem vores opgave som *kunder*, for at ligge vægt på, at markedsføring i højere grad skal integreres som en del af vores faglige bevidsthed. Brugernes markedsorientering påvirker biblioteket, som må profilere sig som det serviceorgan, som vi altid har fungeret som. Det danske folkebibliotek står imellem marked og traditioner, og må i fremtiden vælge, hvad det vil identificeres med.

PROJEKTRAPPORT

Abstract (fælles)

Med projektet om ”Web 2.0 i det fysiske bibliotek” ser vi på biblioteket som værende en del af oplevelsessamfundet. Synet har ligget på den moderne biblioteksbruger, og hvordan denne har udviklet sig sammen med samfundet fra 1964 frem til i dag.

Opgaven fokuserer på hvordan man gennem indretningen kan integrere de sociale teknologier på biblioteket, og hvad bibliotekets værdigrundlag betyder for både indretning og brug af biblioteksrummet. Herudover beskrives hvordan det danske folkebibliotek fortsat er nødt til at forandre sig for at berettige sit eksistensgrundlag.

Gruppemedlemmernes refleksion af deres læring, og diskussionen af deres syn på uddannelsen, indgår i projektrapporten på en sådan måde, at der ses tilbage på processens positive og negative sider, og giver samtidig et forslag til fremtidigt ændringer.

Fordeling af opgaven: Projektet er frembragt under et tæt samarbejde gruppemedlemmerne imellem. Med undtagelse af de enkelte studerendes refleksionsafsnit, er opgavens afsnit fremkommet ved en fælles indsats.

Indledning (Charlotte Nielsen)

Oplevelsessamfundet, som vi fungerer i i dag, er baseret på kundens ønsker og krav, hvilket stiller krav til biblioteket om, at de kan følge med som kulturinstitution.

Fleksibilitet og ”omstillingsparathed” er kodeord for dagens arbejdsmarked og for oplevelsessamfundet generelt. Men da biblioteksvæsnet fungerer som en institution i det danske samfund, og da institutioner traditionelt er statiske, skal vi arbejde både hårdere og hurtigere, for at virke innovative overfor brugerne.

Når den danske biblioteksverden nu står over for den udfordring, det er at finde sig til rette blandt andre kulturtilbud, er vi som bibliotekspersonale nødt til at vurdere, hvad vi vil vægte højest i vores værdigrundlag. Er det traditionerne, der skal stå højest på ranglisten, eller sigter man mod at være nyskabende? Satser vi på at lave landets bedste

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

børnebibliotek, eller skal vi være de bedste inden for medie håndtering? Det vigtigste er at det enkelte bibliotek vælger et bestemt interesseområde at specialiserer sig inden for.

Brugeren eller *forbrugeren*, der navigerer på oplevelsessamfundets følelsesstyrede marked, er fra detailhandlen vant til at blive mødt af en specialiseret service. For forretningerne er det en nødvendighed at tiltrække kunder for at overleve, og de målretter deres service og markedskoncept til deres målgruppe. Den gammeldags reference-bibliotekars kompetencer, omkring det at finde ind til brugerens behov, er stadig nødvendige at besidde for at leve op til de krav, der stilles til en moderne biblioteksservice. For os at se er den største udfordring for de danske folkebiblioteker at flytte sig ”fra forening til forretning”, altså at vi ikke længere kun er et alment tilgængeligt og offentligt finansieret tilbud, men er tvunget til at skabe resultater og større brugertal for at overleve. Denne kendsgerning er også ved at nå frem til bibliotekerne, der flere steder de seneste år har udbudt meget målrettede kulturtilbud, f.eks. ”gør-det-selv-workshop” for kvinder, lavet i samarbejdet med Silvan.

Opgaven fra Skagen Bibliotek, om at lave et indretningsforslag med ”Web 2.0 i det fysiske bibliotek” som overskrift, gav os en mulighed for at gå i dybden med vores interesse for bibliotekernes indirekte formidling, og hvad det moderne folkebibliotek indebærer. Projektet er højaktuelt, da det danske biblioteksvæsen stadig befinder sig i en fase, hvor der er usikkerhed om bibliotekernes fremtidige rolle. Der er derfor brug for projekter som biblioteket i Skagen til at slå rollen som oplevelsescentrum fast.

Placeringen i kulturhuset kommer til at have stor betydning for brugen af biblioteksrummet, både det fysiske og det virtuelle. Med opgaven har vi fået muligheden for at komme med vores bud på et fysisk biblioteksrum, som lever op til nutidige og fremtidige standarder.

Når vi som kommende bibliotekarer skal se på, hvad der danner vores arbejdsplads, udgør biblioteksrummet den største del af de fysiske rammer. Mødet med brugerne er en vigtig arbejdsopgave for alle folkebibliotekarer, hvilket gør det nødvendigt for os at sætte os ind i, hvad det er for en type samfund vi og vores brugere befinder os i.

Vi har brugt denne opgave til at indrette et fremtidens biblioteksrum, og har således haft chancen for ikke kun at tænke på brugernes ønsker, men også at komme med indirekte

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

ønsker til, hvilke fysiske rammer man som fremtidig bibliotekar gerne vil arbejde i. Kreative omgivelser inspirerer både publikum og bibliotekspersonale til at arbejde mod de bedst mulige oplevelser for begge grupper, hvilket i sidste ende fører til bedre kontakt publikum og personale imellem.

Problemformulering (fælles)

Hvilke overvejelser kan man gøre sig i forbindelse med et indretningsforslag til det moderne folkebibliotek, der inkluderer de sociale medier?

- *Hvordan definerer man det moderne folkebibliotek?*
- *Hvilken betydning har indretningen for den indirekte formidling?*
- *Hvorfor er web 2.0 relevant for folkebiblioteket?*

Om projektstedet: (Charlotte Nielsen)

Skagen Bibliotek fungerer som en del af Frederikshavns Kommunes Biblioteker, sammen med bibliotekerne i Sæby og Frederikshavn. Som kontaktperson har vi haft Peter Hansen, som arbejder både på Skagen og Frederikshavn Bibliotek. Det er Frederikshavns Kommunes Biblioteker, der har udbudt projektet i Skagen.

Vi mødtes med Peter Hansen første gang i midten af juni, hvor vi havde en begyndende idéudveksling. Der kom ikke en egentlig konkretisering af produktet på dette møde, udover en enighed om formen som idékatalog. Fokus på indretning blev først fastlagt i samarbejdet med vejlederen fra biblioteksskolen, Bruno Kjær. De ønsker til produktet som projektstedet via kontaktpersonen gav udtryk for i begyndelsen af perioden, viste sig i slutfasen ikke at stemme overens med de virkelige forventninger.

Efter sommerferien besøgte vi Skagen d. 31/8 for at besigtige bygningerne på Kappelgårdskolen. Formålet med besøget var at danne et indtryk af stedet for biblioteket, og finde ud af hvilket miljø biblioteket skal indgå i. Vi fik en rundvisning i bygningerne, samt en kort introduktion til hvilke andre institutioner og foreninger, der ellers skal indgå i kulturhuset. Bygningerne skal inden åbningen totalrenoveres, så det

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

stort set kun bliver ydermurene, der kommer til at stå tilbage af den eksisterende bygning. Derfor har det også været vanskeligt at danne sig et billede af, hvordan man kan opdele biblioteket pga. den nuværende rumdeling.

Samarbejdet med projektstedet har, udover de beskrevne møder, mest udmøntet sig i udlevering af papirer fra deres side, samt en mindre række mailkorrespondancer. Vi har fået udleveret et idékatalog, deres egen indretningsforslag i form af en slags projektmappe og artikler om projektet omkring kulturhuset. Projektbeskrivelsen lagde ikke op til en længerevarende fysisk tilstedeværelse på biblioteket, hvilket heller ikke ville have været muligt pga. afstanden til projektstedet. Vores kontakt har begrænset sig til kontaktpersonen på stedet, og vi har således ikke fået et overblik over personalet og det daglige arbejde på projektstedet. Dette var dog heller ikke en forudsætning for opgaven, da der ønskedes en videreudvikling af bibliotekets egne idéer, som var beskrevet i idékataloget.

Vi afsluttede samarbejdet med Skagen Bibliotek med fremlæggelsen af projektet d. 6/12-2007 på Danmarks Biblioteksskole, Aalborg. Til fremlæggelsen var, udover Charlotte Nielsen og Nadia Larsen, vores kontaktperson Peter Hansen tilstede. Vores vejleder fra biblioteksskolen, Bruno Kjær, var forhindret i at komme.

Kontaktpersonen på projektstedet er ikke længere til stede på biblioteket, da han har fået ansættelse som bibliotekschef andetsteds, og er derfor ikke i stand til at følge den fremtidige brug af produktet. Derfor var det også bekymrende, at der ikke mødte flere fra projektstedet op til vores fremlæggelse, hvilket for os viste en mangel på engagement fra Skagen Bibliotek. Vedkommende, der nu overtager projektet, har således ikke haft mulighed for at udspørge os om produktet, og vi kan have nogen tvivl om, hvorvidt det vil blive brugt, da der ikke har været andre end kontaktpersonen, der har fulgt processen.

Som tillige nævnt ændrede bibliotekets ønsker sig også under projektperioden, uden at de studerende blev gjort opmærksomme herpå. Rent konkret betød det, at de tidlige ønsker om kreative og ekstreme indretningsforslag ikke matchede deres krav, da sådanne forslag ikke kan understøttes af budgettet for projektet. Var gruppen blevet gjort opmærksom på ændringen, havde produktet ændret karakter mod et mere traditionelt bibliotekstilbud.

Projektplan (Charlotte Nielsen)

Projektplanlægning

Opstart

Gruppedannelsen i slutningen af maj måned, og projektvalget i juni, skete ud fra medlemmernes fælles faglige interesser. Den viden og interesse for indretningsområdet, som gruppen gik ind i opgaveprocessen med, var med til at fokusere projektet på netop dette felt.

Ressourcer

Gruppemedlemmerne har fra starten været enige om, at de arbejdsmæssige ressourcer skulle fordeles over hele projektperioden med gennemsnitligt 37 timer pr. uge. Der har i tidsplanen været afsat tid til evt. sygedage, da det ellers let kunne ødelægge en opgaveproces, hvis et eller begge medlemmer var blevet syge.

I forbindelse med udarbejdelsen af projektkontrakten, var det kun de tidsmæssige ressourcer, der blev afklaret. Da gruppen på det givne tidspunkt endnu ikke var klar over, at der kunne komme ekstra udgifter til selve udførelsen af produktet, har fordelingen af de økonomiske ressourcer ikke været fordelagtig for det endelige resultat. Tillige var der begrænsede midler til transport ifm. projektet, hvilket satte en grænse for hvor mange biblioteker, gruppen kunne besøge for at søge inspiration. Denne konklusion kom desværre for sent i processen, til at der kunne ske ændringer af udformningen af produktet.

Tidsplan

Gantt-skemaet i projektplanen har ikke holdt stik, da fordelingen af de forskellige elementer i produktet ikke har vist sig holdbar. Gruppen var tvunget til at flytte udformningen af bibliotekets værdigrundlag til starten af skriveprocessen, da det fungerede som basis for opgaven. Også undervisningen har haft indflydelse på forskydningerne i arbejdsprocessen, da den har ligget på for sene tidspunkter. Dette har været en hindring for at begynde på dele af projektrapporten, før vi havde været igennem undervisningen. Se afsnit neden for omkring semestrets undervisning.

Dokumentation

I begyndelsen af projektperioden førte vi en logbog over møder og arbejdsproces, og holdte os derved tæt til projektplanen. Gennem processen opdagede vi, at vi ikke kunne forholde os så kronologisk til opgaven, da det ikke fungerede i praksis. Logbogen har dog i opstartsfasen hjulpet med at klargøre nogle praktiske spørgsmål, som har været vigtige både for projektet og for gruppearbejdet.

Refleksionsspørgsmål i forbindelse med projektplanen:

(Kaae 2002, s. 98)

- ***Hvad forventer vi hver især af gruppen og af os selv?***

Der har i projektrapporten ikke været nedskrevet nogen forventninger til vores personlige arbejde, men der har blandt medlemmerne været en forventning til hinanden om, at der blev arbejdet seriøst på de planlagte arbejdsdage.

- ***Hvordan vægtes det faglige overfor det sociale i gruppen?***

Der var ikke opstillet nogen krav til vægtingen i projektplanen, men der har været et godt samspil mellem det sociale og faglige møde. Det har været en forudsætning for koncentrationen om det faglige arbejde, at der har været tid til socialt samvær, både gruppemedlemmerne imellem og med skolens øvrige studerende.

- ***Hvad er særligt interessant eller vigtigt i dette projekt?***

At medlemmerne i gruppen kom ind i projektet med meget forskellige forudsætninger og forventninger, og at dette både har beriget og begrænset projektarbejdet. Det har været interessant, at opgaven har udviklet sig fra et praktisk til et overvejende teoretisk produkt.

- ***Hvad er det faglige ambitionsniveau?***

Der har ikke været noget nedskrevet ambitionsniveau, men der har været en klar enighed i gruppen om, hvilket resultat vi har arbejdet imod.

- ***Hvordan prioriteres projektarbejdet i forhold til andre forpligtigelser og interesser?***

Der har ikke været nogen aftale om vigtigheden af projektet, set i forhold til andre forpligtigelser, men der har eksisteret en forståelse

gruppemedlemmerne imellem, om at opgaveprocessen og struktureringen af arbejdsmængden skal tilpasses privatlivet.

- ***Hvad håber vi hver især specielt på at kunne lære af dette projekt procesmæssigt, samarbejds mæssigt og fagligt?***

Se gruppemedlemmernes refleksionsafsnit..

Vejledning

Samarbejdet med gruppens vejleder har fungeret godt. Vejledningen har været konstruktiv, men kunne til tider have været mere målrettet, hvilket formegentlig skyldtes et ønske fra vejlederens side om at være konstruktiv frem for dikterende. Vejledningen har hovedsageligt været *Fagorienteret vejledning* (Bitsch Olsen og Pedersen 2002, s. 123), hvilket gennem processen har hjulpet med ”*At forbinde undren med videnskabelig kundskab. dvs. at kvalificere gruppens undren og problemstilling ved hjælp af videnskabelige artikler og bøger om eller på kanten af problemstillingen*” (Bitsch Olsen og Pedersen 2002, s. 123). Samtidigt har samarbejdet med vejlederen været med til at styrke strukturen af opgaven og struktureringen af arbejdsprocessen, da gruppen gennem hele opgaven har sendt materiale til vejlederen, som har været neutral i sin betragtning af processen. Vejlederen blev valgt ud fra hans kompetencer og interesser indenfor biblioteksindretning/-arkitektur. Der har været kontakt med vejlederen ca. 1-2 gange ugentligt, enten ved fysiske møder på skolen eller via mailkorrespondancer. Kontakten har været med til at sikre en arbejdsproces over hele semestret, frem for at koncentrere sine ressourcer om den sidste del af projektperioden. *Undervisningen* på semestret har ligget forkert i forhold til, hvor langt man burde være i projektet. Især den afsluttende workshop omkring refleksion lå for sent i forløbet, da der var tvivl om, hvad refleksionen skulle indeholde. Til gengæld har den været meget udbytterig, da diskussionen med de øvrige studerende har givet et bredere perspektiv. Det faglige udbytte af undervisningen har været begrænset, bortset fra de konkrete informationer vedrørende projektets strukturering og opbygning.

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Værdigrundlag (Charlotte Nielsen)

Idéen til værdigrundlaget blev skabt i forbindelse med konkretiseringen af produktet i starten af projektperioden. Grundtanken har været, at for at komme frem til, hvilke krav der er til det fysiske biblioteksrum, er det nødvendigt at klarlægge de værdier, som er grundlæggende for biblioteket. Samtidigt er kravene til det moderne folkebibliotek basis for værdigrundlaget, og disse punkter kan således ikke skilles ad, da de supplerer hinanden.

Overskrifterne i værdigrundlaget er dannet både ud fra projektstedets idékatalog og fra gruppens oprindelige mindmap. Især har teorien om biblioteket som det tredje sted, udledt af den amerikanske sociolog Ray Oldenburgs teori om *The Great Good Place*, fungeret som inspiration til værdigrundlaget.

Indretningsforslaget og værdigrundlaget kan ikke fungere separat, da de er tænkt som et helhedskoncept. Når man i Skagen skal opbygge et nyt bibliotek, vil et værdigrundlag samtidig fungere som målsætning for biblioteket: *Hvad er det vi vil med biblioteket? Hvilke mål sætter vi os for udvikling af vores kompetencer og for udvikling af biblioteket?* Skønt teamet omkring Skagen Bibliotek ikke er nyt, er det stadig en forudsætning for biblioteket, at hele personalet har den samme opfattelse af bibliotekets mål og værdier. Et ”regelsæt” for biblioteket vil være med til at sikre en sådan enighed om bibliotekets rolle og fokuspunkter.

Om projektet (Nadia Larsen)

Frederikshavns Kommunes Biblioteker står overfor at skulle indrette et nyt bibliotek i et nyt internationalt orienteret kulturhus i Skagen.

Formålet ”er at være en del af den nye tendens; at udvikle et bibliotek, hvor tankegangen udmøntes i web 2.0. Herunder nytænkning af bibliotekstilbudet, brug af inventar, brugerinvolvering i driften af biblioteket etc.” (Se opgavebeskrivelsen på projektdatabasen <http://studienet.db.dk/public/7sem/>).

Herudover skal kulturhuset have en tiltrækningskraft for folk uden for kommunen. Man ønsker at blive en del af oplevelsesøkonomien i Skagen, hvor biblioteket fungerer i det nye kulturhus, og dermed bliver en aktør i det livlige shoppingmiljø i centrum af byen. Målet er at komme ud til brugerne og ikke at brugerne skal komme til én. Derved

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

skabes dynamik imellem institutioner, foreninger og private aktører, så der kommer liv i byen hele året rundt og ikke kun i sommerperioden.

Det kommende kulturhus i Skagen skal optræde som et kulturtorv i byen, der skal danne ramme om både kommunale institutioner og det lokale foreningsliv. Skagen bibliotek ønsker et biblioteksrum indrettet af arkitektfirmaet Bosch og Fjord.

Indretningen af det fysiske bibliotek vil være unik i Danmark, da biblioteket ønsker at komme væk fra det traditionelle opstillingssystem, med alfabetiserede bogrygge, men vil satse på alternative opstillinger efter tema og genre, hvor forsiden vises imod publikum. Man vil have et bibliotek, hvori der er integreret web 2.0 teknologier, og at de er synlige i det fysiske bibliotek.

Målet med den virtuelle verden er at øge udlånet af de fysiske materialer, og det samme gælder omvendt. Det virtuelle bibliotek skal være repræsenteret i det fysiske rum, så de to verdener flyder over i ét biblioteksfællesskab, i stedet for at virke som to separate afdelinger. Målsætningen er, at det fysiske rum skal virke indbydende for både lokale og turister, hvilket betyder, at det skal være nemt at finde rundt i det fysiske rum også for udlændinge. Så biblioteket virker som en ekstra tiltrækningskraft på turister.

Gruppens formål med at skrive netop dette erhvervsrelaterede projekt har været at kigge på, hvordan tankegangen i web 2.0 udmøntes i det fysiske bibliotek i det nye internationalt orienterede kulturhus i Skagen. Hovedvægten har ligget på indretningen af det fysiske bibliotek, og derigennem, hvordan man bedst muligt kan inkorporere den nyeste web 2.0 teknologi og således få bedst mulig kommunikation biblioteket og bruger, samt bruger og bruger, imellem. Vi har haft i tankerne, at det er et internationalt bibliotek, og at indretningen derfor skal være logisk. Skiltningen skal være på dansk, svensk, tysk og engelsk.

En af grundene til, at gruppen valgte at arbejde med netop dette projekt, var håbet om at få medindflydelse på et projekt ”i den virkelige verden”, da biblioteket stadig er så tidligt i projektfasen. Projektet havde også til formål at fungere som springbræt til at skabe kontakter på arbejdsmarkedet. En senere refleksion har dog vist, at gruppens forhåbninger til opgaven ikke er blevet opfyldt, da samarbejdet med projektstedet ikke fungerede optimalt. Kommunikationen kunne formegentligt have været optimeret

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

gennem en løbende kontakt med biblioteket, men vi kan efterfølgende se, at dette har været gensidig en fejl. En større grad af kommunikation ville have givet os en bedre mulighed for at give dem et produkt, som de ville have vist interesse for.

Metode og Teori.

For at belyse opgavens problemstillinger anvendes den dokumentariske metode, hvor vi bruger litteratur med relevant teori til at undersøge vores problemstilling. Derudover har vi benyttet os af delvis strukturerede personlige interviews med bibliotekarer fra de angivne biblioteker.

Vi har desuden lavet en ustruktureret observation på Århus Hovedbibliotek, i forbindelse med interviewet for at indsamle den nyeste viden indenfor vores kerneområde.

Det var vigtigt for os først at opsøge ideer til skabelsen af et værdigrundlag for biblioteket i Skagen. Ideer, som lever op til kravene for det moderne folkebibliotek i web2.0. *Hvad skal der til for at leve op til disse krav?*

Værdigrundlaget kom vi frem til ved hjælp af inspiration fra vores fundne litteratur, som vi fandt frem til ved hjælp af nedenstående søgehistorie.

Søgehistorie.

Litteraturen til denne opgave er fortrinsvis fundet ved søgninger i Netpunkt.dk, Bibliotek.dk og i Aalborg Universitetsbiblioteks katalog, Auboline.

Materialet til opgaven har vi fundet frem til på følgende måder:

- Quick and Dirty; Vi har foretaget nogle søgninger på en global søgemaskine, google, samt i ovenstående bibliografiske databaser.
- Kontrollerede emneord og DK5 numre er indgået i søgningerne
- Kædesøgning; Kernelitteratur er herved blevet indkredset, gennem litteraturlister og referencer/ henvisninger fra andre dokumenter.
- Lærervejledning; Forslag til litteratur fra vores vejleder.
- Udleveret materiale fra Hjørring og Århus (grå materiale).

Den teoretiske gennemgang, interview og observation.

For at definere det moderne folkebibliotek har vi valgt først at undersøge biblioteksbrugerens rolle og de samfundsmæssige ændringer i perioden 1964 - 2007.

Da dagens bibliotek er funderet i brugernes ønsker og behov, er det vitalt at kende til deres udvikling, og det samfund de fungerer i. Her har vi hovedsageligt taget udgangspunkt i Hvenegaard Rasmussen og Jochumsens bog (2006a) og artikel (2006b).

De har opfyldt formålet om at få et historisk overblik over dele af biblioteksudviklingen. Især deres artikel har givet en fyldestgørende redegørelse for biblioteksbrugerens udvikling, og hvordan dennes egenidentitet har udviklet sig fra passiv til aktivt deltagende på biblioteket.

Efter den historiske gennemgang har vi kigget på, hvad der indtil videre er lavet af nye tiltag på andre biblioteker i de omkringliggende lande, hvilket har givet et overblik over, hvad der sker i Skandinavien og England indenfor biblioteksverdenen. Her har vi valgt at tage udgangspunkt i:

- *Idea Store-bibliotekerne i London*
- *Stadsbiblioteket, Malmø*
- *Hovedbiblioteket i Århus*
- *Hjørring, om det nye bibliotek i Metropolen*

Vi har udført interview i Hjørring og Århus, hvorimod gennemgangen af Idea Stores'ne i London og Stadsbiblioteket i Malmö var af teoretisk og analytisk karakter.

Teorien bag Idea Store bibliotekerne i London er at gøre viden, uddannelse og kultur mere tilgængelig for lokalsamfundets beboere ved at placere "idébutikkerne" i et shoppingområde. Det bruger vi til at understrege vigtigheden i at gøre biblioteket til lokalsamfundets social- og videnscentrum. Oplysningerne om Idea Store fandt vi på organisationens website www.ideastore.co.uk, hvilket gav et indblik i, hvordan hele projektet er opbygget. Teorien har med fordel kunnet anvendes i forbindelse med biblioteket i Skagen, da kulturhuset, ligesom Idea Stores'ne, skal danne ramme om lokalområdets kulturliv, men samtidig fungere som læringscenter (biblioteket). Hvor

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

man i London satser på læring gennem undervisning, er Skagen Bibliotek funderet på læring gennem vidensdeling fra bruger til bruger.

Stadsbiblioteket i Malmø fra 1997 har været til stor inspiration for mange senere både nybygninger og omrokeringer af biblioteker, da de var banebrydende indenfor biblioteksindretning og indirekte formidling (Statens Kulturråd 1997). Deres indretning, hvor materialerne er emneopdelt, med underdeling af et klassifikationssystem, var nyskabende. De indførte udstrakt selvbetjening for brugerne, og trak bibliotekarernes skranker tilbage i rummet, så brugerne blev opsøgende. Det opdelte bibliotek fører vi videre i Skagen, men til forskel fra Malmø sætter vi bibliotekaren i fokus, hvilket skaber en større kontakt med brugerne.

Hvor de to foregående beskrivelser udelukkende var af teoretisk art, kommer de to næste både fra en teoretisk gennemgang plus supplerende oplysninger, som vi har opnået gennem interview.

I forbindelse med Hovedbiblioteket i Århus skaffede vi os først viden omkring deres projekt ”Forvandlingsrum” igennem deres rapport ved samme navn, og udførte senere interview med Sidsel Bech-Petersen (vedlagt cd nr. 1) (Interview guide bilag 3), der har været med til at føre Projekt Forvandlingsrum ud i livet. Interviewet medførte et større indblik i deres erfaringer med at udføre et eksperimentelt projekt, og hvordan de har valgt at føre det videre i dagligdagen i biblioteksrummet. Vi valgte dog ikke at benytte interviewet i vores produkt, da vi fandt ud af, at Skagen bibliotek allerede havde fundet inspiration i Århus, og det var vores ønske at supplere deres viden. I stedet fandt vi inspiration i observationen af biblioteket, da vi fik en rundvisning, som viste, hvordan de havde ført projekt ”Forvandlingsrum” videre i deres fysiske bibliotek.

Med udgangspunkt i det kommende bibliotek i indkøbscenteret Metropolen, ønskede vi at interviewe lederen for Hjørring Bibliotekerne om deres syn på fremtidens folkebibliotek. Interviewet blev planlagt efter en kort mailkorrespondance med bibliotekschef Carsten Winther, og der blev efterfølgende udformet en kort interviewguide (se bilag 4).

Mødet var planlagt til kun at inkludere Carsten Winther og undertegnede studerende, men den øvrige ledelse var også til stede, da de viste interesse for indholdet af vores

interview. De viste entusiasme og var villige til at give alsidige svar på vores spørgsmål. Det oprindelige formål med interviewet var at indhente beskrivelser af deres ideer til indretning og værdigrundlag til det nye bibliotek, men resultatet blev, at vi fik yderligere informationer og ”gråt” materiale om projektet og beslutningsprocessen, samt en diskussion af, hvordan man som bibliotekar eller studerende kvalificerer sig til det moderne folkebibliotek (Vedlagt cd nr. 2). I sidste ende var interviewet meget udbytterigt, da der ellers var mange oplysninger, vi kunne være gået glip af, og den litteratur (grå litteratur), vi fik udleveret, ikke kunne forefindes andre steder.

Vi udviklede en interviewguide, men det var kun til Århusinterviewet, at vi fulgte den slavisk. I Hjørringinterviewet gik diskussionen langt ud over den planlagte guide. Som metode har interviewet fungeret med meget svingende succes, da projektet har udviklet sig undervejs. I Århus var observationen som metode mere givende, da vi så brugen af deres projekt i praksis, hvilket fungerede indirekte som inspiration til inddelingen i indretningsforslaget.

Derimod gav besøget i Hjørring et meget stort udbytte på baggrund af, at interviewet udviklede sig fra at være information om fakta til at inkludere en diskussion om uddannelsernes opbygning på Danmarks Biblioteksskole og kontakten med erhvervslivet.

Hvilken betydning har indretningen for den indirekte formidling?

Biblioteket har hvilet på laurbærrene for længe og har dermed skabt sig et kedeligt billede af at være et ”bogtempel”. Det er i brugernes øjne stadig et sted for læring og fordybelse, hvor stilheden er herskende. For at ændre dette kedelige image, bliver vi nødt til at ændre bibliotekets traditionelle rammer.

Værdigrundlaget er overvejelser, vi har gjort os, ud fra de krav og mål, der opstilles til det moderne folkebibliotek. Det har fungeret som grundlag for den videre opbygning af biblioteket, og skal ses sammen med indretningsforslaget som et forsøg på et koncept til det nye internationale folkebibliotek i Skagen.

Indretningsforslaget er ment som en inspirationskilde til Skagen bibliotek, og vi har af samme grund ikke kommet med et færdigt forslag til indretningen af det ny bibliotek.

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Produktet har fået form af et ”idébibliotek”, hvorfra de kan tage de bedste idéer og sætte dem ind i deres kontekst.

Vi har i dette forslag også taget hensyn til den moderne biblioteksbruger, hvis udvikling er beskrevet i det historiske afsnit. Biblioteket har udviklet sig fra kun at være et lærested til at være et værested (det 3. sted), hvor brugerne sættes i fokus, og dermed får de en større medindflydelse på biblioteksrummet. Hvor fleksibelt rummet er, afhænger meget af, hvor meget den enkelte bruger engagerer sig. Oplevelsen kommer for brugeren i første række, hvilket betyder, at indretningen skal indbyde til oplevelser og være en del af individualiseringen af bibliotekstilbuddet, bl.a. igennem brugen af web 2.0-teknologierne.

Den indirekte formidling på biblioteket sker via en signalering af værdigrundlaget gennem indretningen af både det fysiske og virtuelle rum. Det skal være klart, hvad der er målet for biblioteket; selv for førstegangsbbrugere. Det er ønsket, at en sådan bevidsthed hos brugeren, skal være med til at ændre brugen af biblioteksrummet på en sådan måde, at der skabes en entusiasme og, hos de faste brugere, en ansvarsfølelse for biblioteket som kulturtilbud. Dvs. at bibliotekets mål om brugerindflydelse skal åbne op for redskaber til de mennesker, der er villige til at bruge dem.

Hvorfor er web 2.0 relevant for folkebiblioteket?

For at begrunde teknologiernes relevans for folkebiblioteket, har vi valgt først at beskrive, hvad der karakteriserer web 2.0. Oplysningerne er hentet i Anderson 2007, med eksemplificering fra www.facebook.com og www.Wikipedia.com. Konklusionen på undersøgelsesspørgsmålet er, at det er nødvendigt for biblioteket at virke attraktivt på brugerne i det senmoderne samfund. Derfor skal det virtuelle bibliotek være up to date med de nyeste teknologier, så det er i stand til at tilfredsstille individualisten i det senmoderne samfund. Den teoretiske metode har gjort, at vi kunne afgrænse, hvad web 2.0 er, og herefter hvordan vi kan integrere det i indretningen på det moderne bibliotek. Herudover har interview og observationen givet inspiration til vores ”idébibliotek”.

Afslutning frem for konklusion i produktet.

Gruppen valgte at erstatte konklusionen i produktet med en ”afslutning”, da vi ikke kom med en egentlig konklusion på biblioteksindretningen, men i stedet kom med et ”idébibliotek”. Forslaget indeholder de vitale elementer, som vi mener et fysisk bibliotek skal indeholde, for at leve op til den kritiske moderne bruger.

En yderligere grund, til at vi ikke har lavet en egentlig konklusion, er, at for at indrette det moderne bibliotek til den moderne bruger, må man først definere, hvad en moderne bruger indeholder. Der kan konkluderes på enkelte dele af den moderne bruger, men der kan ikke laves en endelig definition af brugeren som helhed.

Refleksion

Refleksion (fælles)

Hvad har du brugt af din biblioteks- og informationsfaglige viden?

Bacheloruddannelsen har givet en viden, der ligger ud over undervisningen. Ny viden fra de forskellige fag kobles sammen både bevidst og ubevidst, så der dannes forbindelser fagene imellem på måder, der ikke var planlagt i studieordningen. Derfor kan det være svært at koble viden og teorier til et bestemt fag, da der ofte er overlap fagene imellem. Vi vil i afsnittet prøve at lave en struktur over, hvilke fag vi har brugt, og hvilken viden faget har suppleret med til opgaven.

Til den historiske gennemgang har vi brugt viden fra faget *Bibliotek og Samfund*, hvor vi første gang stiftede bekendtskab med Bibliotekslovene og brugerudviklingen på vores uddannelse. Undervisningen har givet en forståelse af bibliotekets rolle i samfundet, og hvordan det fungerer som aktør i lokalsamfundet.

Informationssøgning- og formidling er på biblioteksskolen det grundlæggende fag i søgninger og materiale. Her har vi lært at lave de grundlæggende søgninger til vores projekt, for at finde den relevante litteratur til at løse vores problemstilling.

Undervisningen har givet en forståelse for, hvordan en studerendes eller en brugers informationskompetencer kan berige eller begrænse, mængden og relevansen af det søgte materiale. Samtidigt har faget som en del af uddannelsen dannet grundlag for at søge viden, der ligger ud over det bibliotekariske potentiale, og tilpasse materialet til brug på biblioteket. Søgninger i bibliografiske databaser, samt avancerede søgninger, der gør det muligt at udføre søgninger med høj precision og lav recall, hvilket begrænser mængden af støj i søgeresultatet.

Fra *forskningsmetode* har vi brugt det kvalitative interview, i sin mest forenklede form. I Århus var det for at danne os et billede af deres oplevelser med projektet ”Forvandlingsrum”. Målet med at lave et interview i Hjørring, var at få deres syn på fremtidens folkebibliotek. I begge tilfælde bestod interviewguiden af en række

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

vejledende spørgsmål, og fungerede begge gange som oplæg til interviewet, da spørgsmålene var sendt i forvejen.

Valgfaget *kulturformidling* har givet en kendskab til formidlingsformer i den danske biblioteksverden, især hvordan man formidler ud til brugerne og ikke kun intern formidling. I forbindelse med oprettelsen af *Brugernes Rum* i bibliotekslokalet har vi brugt vores viden om, hvordan man laver formidling, ikke bare *med* brugerne, men også fra brugerne.

Kultur i Opbrud har bidraget med viden om biblioteksindretning- og arkitektur og har givet overblik over udviklingstendenserne inden for nordisk biblioteksindretning, samt et historisk overblik over udviklingen af biblioteksrummet de sidste knap 100 år.

Hvad kunne du evt. derudover have brugt af din biblioteks- og informationsfaglige viden, hvis du havde lavet opgaven sådan..?

Konkretiseringen af opgaven gjorde, at vi måtte undlade nogle elementer, som kunne have været relevante for en opgave med en anderledes prioritering. I afsnittet ser vi på hvilken viden fra bacheloruddannelsen, som kunne have været brugt.

Havde vi arbejdet med materialevalget ifm. den begrænsede mængde på biblioteket, kunne vi have inddraget materiale fra valgfaget *Skønlitteratur*. Feltet var dog ikke relevant for projektet, da fokus skulle ligge på det fysiske rum og ikke på materialerne.

Under konkretiseringen af opgaven, valgte vi at se bort fra indretningen af børnebiblioteket, da der allerede findes store mængder opgaver og projekter omkring udvikling af børnebiblioteket i den danske biblioteksverden. Børne- og ungdomsområdet opprioriteres frem for voksenudlånet, hvilket gør det ekstra relevant at fokusere på de voksne brugergrupper, som måske ellers ofte kun kommer på biblioteket i forbindelse med børnebiblioteket.

Havde vi i højere grad beskæftiget os med bibliotek 2.0, herunder åbningen af katalogen og åbningen for brugerindeksering (Social tagging), havde faget *Vidensorganisation* været relevant i den udstrækning, det handlede om den tekniske del af indekseringen. Hvor vidt brugerne overhovedet skal have adgang til en åben katalog,

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

er en diskussion, der spreder sig ud over flere undervisningsfag, og kan således ikke specificeres til vidensorganisation.

Metoden om kvantitative undersøgelser fra *Forskningsmetode* blev ikke bragt ind i opgaven, da målet som tidligere nævnt var at nytænke indretningen af et web 2.0-bibliotek. Det formodede resultat af en evt. brugerundersøgelse var, at biblioteksbrugerne ikke ville kunne bidrage med nye idéer til fremtidens bibliotek, hvilket resulterede i en kassering af den kvantitative undersøgelse som metode. En sådan formodning grunder i, at biblioteksbrugerne i en OCLC-undersøgelse fra 2005 forbandt biblioteket med de trykte medier (Pors 2006), dvs. som værende et ”bogtempel”, og måske ikke er i stand til at visualisere et anderledes bibliotek, der bryder med de nuværende forestillinger. Gruppen kunne dog have udført en spørgeskemaundersøgelse af, hvad bibliotekspersonalet havde fundet interessant ifm. et nyt bibliotek i web 2.0. Det ville ydermere have været berigende for opgaven at lave en undersøgelse af, hvad bibliotekarerne på det eksisterende bibliotek ønskede at få ud af dette projekt. Men da der allerede var sket en idéafklaring med kontaktpersonen, valgte vi at undlade en sådan undersøgelse.

Har du evt. manglet biblioteks- og informationsfaglige forudsætninger for projektet i din uddannelse og i givet fald hvilke.

Vi manglede kundskaber og midler inden for medieområdet, da vi især i starten af projektperioden manglede viden om web 2.0 teknologier, i forhold til brugen på biblioteket. I forbindelse med udførelsen af projektet ville det have været ønskeligt at have haft kundskaber inden for 3D-indretningsprogrammer. Et sådant program ville have gjort det muligt at indrette biblioteket, så man kunne fornemme det fysiske rums proportioner. Samtidigt ville en sådan udførelse af produktet have øget kvaliteten af fremlæggelsen, så produktet ikke kun indeholdt tegninger.

Da det danske folkebibliotek ikke længere bør opfattes som en institution, men i større grad som en forretning, mangler der undervisning i markedskundskab i løbet af uddannelsen. Det eksisterende fag ”Organisation og økonomi” giver til dels en viden om bruger- og markedsanalyser, men indeholder ikke videre materiale om markedsføring af bibliotekerne og biblioteksservices. Et decideret fag om ”salg og

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

service" ville være oplagt i løbet af bacheloruddannelsen, da det vil være relevant for de studerende, ligegyldigt om de senere arbejdsopgaver ligger inden for det private eller offentlige arbejdsmarked.

Refleksion (Charlotte Nielsen)

Da jeg på tidligere semestre har valgt at arbejde alene med projektopgaver, var det ikke uden bekymringer, at jeg gik ind i et projekt med en partner, hvis fokus og kompetencer, jeg vidste, lå langt fra mine egne. Gruppearbejdet har fungeret forholdsvist gnidningsfrit til trods for de store forskelligheder mellem gruppemedlemmerne. Differentieringen mellem den teoretisk og den praktisk funderede studerende har været tydelig, men forskellen har også været en styrke for gruppearbejdet.

Det, at arbejde alene med en projektopgave, giver en vis frihed, f. eks. i form af fordeling af ens tidsmæssige ressourcer gennem projektperioden, men det giver også en række begrænsninger, da man ikke har en sparringspartner til at diskutere opgavens underspørgsmål med. Derudover kan det være svært at konkretisere opgaven, hvis der ikke er andre end vejlederen til at give respons. Netop, det at fordele sine ressourcer over hele projektopgaven, og at konkretisere opgaven, så den ikke indeholder uvæsentlige emner, har været den store fordel ved gruppearbejdet, da det er opgaver, jeg har fundet vanskelige, når jeg har arbejdet alene på en opgave.

Gruppearbejdet har medført en større forståelse for vigtigheden af strukturering af sine ressourcer. Samtidigt er det vigtigt, at gruppemedlemmerne gør sig klart, hvilke kompetencer de kan bidrage med til projektet, og på hvilke områder de har brug for supplement fra de øvrige gruppemedlemmer. En sådan kortlægning, til trods for at den ikke har været nedskrevet, har hjulpet begge studerende med at finde sig til rette i processen.

Projektstedet som fremtidig arbejdsplads eller projektsted, under hvilke betingelser.

Biblioteket vil i sin fremtidige form være interessant som arbejdsplads, forudsat at de formår at danne teams til biblioteket i Skagen Kulturhus, der lever op til de forandringer, som biblioteket undergår i sin nye form. Det vil give mulighed for at

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

orientere sig mod den kultur -og informationsformidleridentitet, som er blevet dannet gennem uddannelsen (Ørum 1993 samt Moring og Hedman 2006). Disse identiteter vil forhåbentligt i fremtiden være med til at definere det arbejde, jeg kommer til at udføre på biblioteket. Arbejdet på biblioteket, som værende en del af kulturhuset, åbner op for at indgå i tværfaglige samarbejder med andre kulturinstitutioner, og dermed drage nytte af hinandens ressourcer og erfaringer. Samtidigt vil et job i Skagen betyde, at man befinder sig i et multinationalt og multikulturelt miljø, hvor det er oplevelsen, der er i centrum.

Hvad angår Skagen Bibliotek som projektsted i fremtiden, vil det kræve en større bevidsthed om deres ansvar som projektudbyder. Den studerende kan med rettelig forvente, at når et bibliotek ønsker et projekt udført, er det en proces, som biblioteket viser en interesse for. Hvis der i løbet af projektperioden sker ændringer i forholdene på biblioteket, bør studerende underrettes, så de kan forholde sig til ændringerne i deres projektgrundlag. Til trods for de forhindringer vi har været igennem, vil Skagen Bibliotek rumme mange problemstillinger eller undersøgelsesspørgsmål, som kan danne grundlag for fremtidige projektopgaver, bl.a. hvad det betyder for et bibliotek at være placeret i et kulturhus.

Diskussion af det erhvervsrelaterede projekt som afslutning på uddannelsen. (Charlotte Nielsen)

”Det overordnede formål med det erhvervsorienterede projekt er, at de studerende skal afprøve deres teoretiske færdigheder fra bacheloruddannelsen i biblioteks- og informationsvidenskab i praksis i et bibliotek, en ABM-institution eller en anden informationsrelateret virksomhed” (Studieordning for Det Erhvervsrelaterede Projekt, årgang 2006 og 2007, s. 1).

Gennem hele bacheloruddannelsen undervises de studerende i at skrive teoretisk funderede opgaver. Man lærer, hvordan man frembringer en god problemformulering ud fra en specifik problemstilling, og i det hele taget hvordan man som studerende, på en forskningsbaseret uddannelse, forholder sig til teoretisk materiale. Derfor kan man som studerende, der ikke har fået praksiskendskab, f.eks. gennem studiejob, opleve en vis frustration, når man igennem det erhvervsrelaterede projekt finder frem til de

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

uoverensstemmelser, der eksisterer mellem teori og praksis. Tillige kommer mødet med biblioteksverdenen på et alt for sent tidspunkt i uddannelsesforløbet, da det er her man opdager, hvilke kvalifikationer, der er nødvendige for at udføre det praktiske arbejde på biblioteket. Da mødet først kommer på det afsluttende semester, kan man ikke træffe afgørende beslutninger i løbet af uddannelsen på et kvalificeret grundlag, og der er ikke tid til eventuelle opkvalifikationer, før man, efter endt projektopgave, skal ”ud i virkeligheden”.

Ved at ændre strukturen på det erhvervsrelaterede projekt, fra at være en teoretisk opgave med udgangspunkt i praksis, til at være et praktikophold med udgangspunkt i en teoretisk problemstilling, kan man under understøtte de igennem bacheloruddannelsen erhvervede kompetencer, og samtidigt skabe en bedre kontakt med biblioteksverdenen for den studerende. Da specialemesteret stadig er ”Det erhvervsrelaterede projekt” er det netop erhvervsrelationen, der bør styrkes, både hos den studerende og hos skolen. Samarbejdet mellem den uddannelsesinstitution, der skal sikre kvaliteten af de bibliotekarer, der skal ud at varetage opgaver på landets biblioteker eller kulturinstitutioner, og arbejdsmarkedet, burde fungere på en sådan måde, at skolen tilpasser uddannelsen til de krav, der stilles fra erhvervslivets side. Dette ville sikre, at de studerende kommer ud med kvalifikationer, der matcher deres fremtidige arbejdsopgaver.

Som studerende, der inden længe skal arbejde i en praksisverden, som man ikke har nogen konkret idé om, hvad indebærer, er man ladt tilbage med en følelse af, at man ikke magter de kommende udfordringer. Man kan gang på gang læse i professions fagforeningsblad ”Bibliotekspressen”, at ledelsen for fagforeningen går ind for at nedlægge Bibliotekar DB-uddannelsen og gøre biblioteksskolens kandidatuddannelse obligatorisk for kommende bibliotekarstuderende. Dette efterlader én med spørgsmålet, om man, som nyudklækket bibliotekar *kun* med en Bibliotekar DB på lommen, er købt eller solgt i kampen om de få ledige stillinger på de danske folkebiblioteker.

Den akademisering, der er sket af det danske samfund inden for de sidste 10 år, har betydet, at de mellemlange uddannelser, f.eks. er blevet til professionsbachelor-uddannelser, og jobs, der tidligere ikke har krævet nogen videregående uddannelse,

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

tager nu 2-3 år at kvalificere sig til. De mellem-lange uddannelser taber i kampen på de områder, hvor de skal konkurrere med kandidater. Dette betyder formegentligt, at nogle forhindres i at tage deres drømmeuddannelse, fordi de af forskellige grunde ikke kan, eller har lyst til, at tage en lang videregående uddannelse, og dermed tvinges til at tage en "lavere" uddannelse. Dette strider selvfølgelig imod den borgerlige regerings mål om, at flest muligt skal have en akademisk uddannelse, men så længe den studerendes chance for at finde sig til rette i uddannelsessystemet er begrænset af antallet af SU-klip, hvilket kan forringe chancen for at gennemføre en kandidatuddannelse, stiger mængde af akademikere formegentligt ikke. Modsat er det også svært at få arbejdskraft til de lavtlønnede, lavt uddannede, jobs, hvilket også er en konsekvens af samfundets akademisering.

Hvad kunne optimere det erhvervsrelaterede projekt på Danmarks Biblioteksskole?

For at de studerende skal kunne være sikre på, at et godkendt projekt vil blive anvendt, skal der være krav til projektstedet om udnyttelse af opgaven. Dette kan medføre færre udbud af projekter fra projektstederne, men forhåbentligt vil det også sikre mere kvalificerede projekter. En database til vidensdeling projektstederne imellem, vil forhåbentligt sikre mod gentagelser i projekterne og være med til at udvikle nye og visionære projekter. Samtidigt stiller et sådant samarbejde krav til projektstedets kommunikation og formulering, hvis projektidéerne- og erfaringerne skal deles med andre biblioteker.

Fremtiden for det erhvervsrelaterede projekt på Danmarks Biblioteksskole

Der er kandidatuddannelser fra andre læresteder, der på længere sigt kan udkonkurrere Bibliotekar DB-uddannelsen, da de studerende kommer ud med DB-lignende kompetencer. Midlet, til at ruste sig til en sådan fremtid, er en specialisering af både uddannelsessted og studerende.

Ved enten at gøre bacheloruddannelsen til et springbræt til andre kandidatuddannelser, eller ved at lade andre bachelorer være springbræt til biblioteksskolen kandidatuddannelse, fokusere man undervisernes ressourcer og kompetencer. Danmarks Biblioteksskole fik i 1993 status af højere lærested, men har indtil nu ikke været i

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

stand til at bringe bacheloruddannelsen op på det universitetsniveau, som det er skolens mål at være på. Hvis skolen vil slå sig fast som en akademisk læreanstalt, må man for det første være villig til at bruge de økonomiske midler, det kræver at opgradere uddannelsen, og for det andet finde samarbejdspartnere, f.eks. universiteterne, der kan styrke skolens profil. Udviklingen mod Danmarks Biblioteksskole som værende på lige fod med universitetet har været længe under vejs, men er en proces, der må løbe de næste mange år.

Refleksion (Nadia Larsen)

Min læringsproces

Arbejdsprocessen har været lærerig i mere end én henseende. Da det er første gang, jeg har prøvet at skrive en projektopgave i samarbejde med et bibliotek, har jeg gjort mig nogle praktiske erfaringer i forbindelse med, hvad man kunne gøre bedre i arbejdsprocessen.

Vi valgte at arbejde med Frederikshavns Kommunes projekt på Skagen Bibliotek, hvor vi startede med at lave et introducerende møde i juni måned, sammen med Peter Hansen, som var vores kontaktperson på Skagen Bibliotek. Der udvekslede vi hinandens idéer med henblik på, hvad det var, vi ønskede, at dette projekt skulle munde ud i. Der lød det umiddelbart som om, vi havde mange af de samme tanker om, hvad vi ville. Jeg skal da heller ikke lægge skjul på, at vores hensigt med at tage netop dette projekt var at få en chance for at få noget medindflydelse på et virkelig projekt, og måske skabe nogle kontakter med arbejdsmarkedet med henblik på ansættelse på et folkebibliotek senere hen. Vi vurderede, at projektstedet var så tidligt henne beslutningsprocessen, og at de stadig høstede inspiration fra andre steder, således vi stadig kunne nå at få indflydelse på projektet.

Det føler jeg desværre ikke er tilfældet, da vores kontaktperson i mellemtiden har fået ny stilling på et andet bibliotek, hvilket vi ikke blev informeret om før dagen for vores oplæg. Det er ærgerligt, men nok resultatet af, at vi ikke har haft en mere løbende kontakt med projektstedet igennem hele forløbet. Det problem kunne vi have løst ved at

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

oprette en fælles database, hvori vi offentliggjorde, hvad vi skrev, efterhånden som det blev færdigt. Vi skulle desuden have sørget for, at vi havde kontakt med flere personer på stedet, så de ville begynde at interessere sig for vores arbejde og måske møde op til oplægget. For med denne afslutning er det tvivlsomt, om vi vil få nogen medindflydelse på projektet, som det oprindeligt havde været vores hensigt.

En anden altoverskyggende fejl i løbet af arbejdsprocessen var i Projektplanen, hvor vi skulle have søgt om flere økonomiske midler til selve udførelsen af produktet. Det var ikke noget, vi på det tidspunkt havde regnet med ville komme til at være nogen økonomisk udgift for os: Men under indsamlingen af materialerne dukkede der nogle uventede udgifter op for os. Vi var derfor nødsaget til at gå på kompromis med udførelsen af det fysiske produkt, hvilket var ærgerligt.

Gruppearbejdet har også været et lærerigt aspekt, da jeg har skrevet de sidste opgaver alene, hvilket er en arbejdsform, jeg har været glad for. Men nu hvor dette var en helt ny type opgave, og vi skulle have kontakt med den ”virkelige verden”, valgte jeg at indgå i et samarbejde.

Der har været både gode og dårlige erfaringer ved at arbejde sammen med en anden om projektet. Vi er meget forskellige, både når det kommer til de faglige kompetencer og hvilken side af fagområdet, vi finder interessant. Vi har suppleret hinanden godt i vores forskelligheder, men det betyder også, at vi må gå på kompromis i forhold til hinandens behov og ønsker. Vores arbejdsform er forskellig fra hinanden, hvor den ene er meget struktureret, er den anden mere impulsiv.

Jeg synes, vi har suppleret hinandens forskelligheder godt, vi har begge været tvunget til at begynde at tænke på nye måder for at sætte os ind i hinandens tankegang, hvilket jeg finder er en sund og lærerig proces.

Mine betragtninger på projektstedet som samarbejdspartner.

Først var samarbejdet med projektstedet meget positivt, vi fik alle de ting, vi bad om meget hurtigt. Men set i bagklogskabens lys, har vi ikke været gode nok til at holde kontakten ved lige igennem hele arbejdsprocessen, hvilket også gjorde, at resultatet ikke er blevet optimalt. Det virkede ikke som om de var særlig interesseret i det, vi lavede, ellers var der nok flere, der havde deltaget i produktfremvisningen. Af denne grund vil

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Jeg ikke anbefale Frederikshavn Bibliotekerne som et fremtidigt projektsted på nuværende tidspunkt.

De var meget villige til at give de oplysninger, man har behov for af egentlig interne papirer, men de virker ikke særlig engagerede. Hvis man vælger at have dem som projektsted, skal man være meget opmærksom på, at der er der mere end én person på projektstedet, man kan henvende sig til. De var glade for alle de oplysninger, som vi kom med, men efter arbejdsprocessen virkede de mere, som om de var ligeglade med det produkt, som vi skabte. De burde ikke lægge et projekt ud, hvis de ikke ”gider” følge engagementet til ende.

Kunne jeg arbejde på Skagen Bibliotek i fremtiden? Ja, det kunne jeg godt, trods de nævnte skuffelser, for jeg synes, det er et meget interessant projekt, de er i færd med at udvikle i kulturhuset. Det kunne være en spændende udfordring at være med til at udvikle idéen og føre det ud i praksis, og være med til at oprette teams, der skulle sørge for, at kulturhuset kommer til at fungere som en enhed. Derved skabes liv og vækst i Skagen by hele året rundt og ikke kun i sommerhalvåret.

En diskussion af relevansen af det erhvervsrelaterede projekt.

Jeg skal ærligt indrømme, at da jeg først overvejede at melde mig ind på ”Bacheloruddannelsen i biblioteks- og informationsvidenskab/ bibliotekar DB” var en af de ting, jeg havde betænkeligheder ved, måden 7. semester var bygget op på. I starten af uddannelsen var formålet med dette projekt ikke tydeligt for mig. Jeg har siden hen fået et mere positivt syn på det, men jeg har stadig mine tvivl, om hvorvidt denne struktur kan gøre mig til en bedre bibliotekar i en fremtidig ansættelse på et folkebibliotek. Jeg skal i dette afsnit gå ind og belyse mit syn både fra den positive side og den negative side, til sidst vil jeg runde af med, hvordan man med nogle få ændringer, kunne gøre dette projekt til en succes.

Igennem bacheloruddannelsen har vi fået erfaring med at skrive teoretiske opgaver ud fra en given teori. I løbet af det erhvervsrelaterede projekt får vi så erfaringer i, hvordan man bruger de teoretiske metoder overfor et projektforsøg, der hænger sammen med en problemstilling fra den virkelige verden. Det mest lærerige i løbet af arbejdsprocessen er refleksionen, når man ser tilbage på alle de fejl og mangler, der skete i starten, og

som man i ”bagklogskabens lys” ser, kunne være udført på en mere hensigtsmæssig måde. Man lærer derved at styre et praktisk projektforsløb ved at blive én erfaring rigere.

I løbet af projektforsløbet bliver man også klar over hvor mange ting, der er, som man ikke kan. Vi er ud fra uddannelsens opbygning ikke blevet lært op i de rent administrative opgaver, dette er måske en prioriteringssag, men det er meget uheldigt, at vi ikke får noget praktisk erfaring i løbet af vores uddannelse, da vi derved ikke ved særlig meget om, hvordan en typisk bibliotekars arbejdsdag foregår. Det betyder, at vi ikke ved, hvad det er vigtigt at lægge vægt på i løbet af vores uddannelse, så vi kan specialisere os indenfor det interesseområde, vi ønsker at arbejde indenfor. Derudover mister vi en stor del af den kommunikation, vi kunne have med det reelle erhvervsliv, og på den måde ved de ikke, hvad vi laver, og samtidig ved vi ikke noget om, hvad de forventer, at vi kan tilbyde dem som nyuddannede, hvilket i sidste ende kan betyde, at det kan blive svært som nyuddannet bibliotekar at få ansættelse, hvor det er fagligt relevant. Reelt ved vi ikke, hvilke arbejdsopgaver, vi uddanner os til.

Jeg mener, at nogle af disse problemer kunne blive løst ved, at man lagde det erhvervsrelaterede projekt tidligere i forløbet, for eksempel på 2. semester, hvor der også er indlagt et praktik forløb, hvor man skal være fysisk til stede på enten biblioteket, et uddannelsessted eller i et privat firma, alt afhængig af hvad man vælger at specialisere sig indenfor. I forbindelse med sit praktikophold, skulle man så løse en given problemstilling for praktikstedet. Herigennem ville man få fornemmelsen af, hvad det vil sige at være i en konkret arbejdssituation, og samtidig kunne man øge kommunikationen imellem skolen og erhvervslivet. Herudover ville man vide, hvilke arbejdsredskaber man skal tilegne sig på egen hånd, udover de redskaber man får igennem skolen.

Konklusion (Fælles)

Vi har igennem opgaven undersøgt, hvilke krav der stilles til et nyt bibliotek i det senmoderne samfund. Herunder har vi kigget på, hvordan det danske folkebiblioteks rolle har ændret sig siden biblioteksloven fra 1964, og hvordan brugernes funktion i forholdet til biblioteket har ændret sig i samme periode.

Et forsøg på en definition af det moderne folkebibliotek har krævet et tilbageblik på biblioteksudviklingen, for at finde frem til hvilke tiltag, der førhen er sket for at sikre biblioteket som kulturinstitution. Brugerne har før reddet bibliotekerne fra undergang, og skal i fremtiden være med til at etablere biblioteket som brugernes værested, altså det tredje sted. Samtidig er det nødvendigt at se biblioteket i det samfund, det eksisterer i, hvor kulturinstitutioner, for at opfylde markedsvilkårene i oplevelsessamfundet, er nødt til at centrere sig om brugerne frem for materialet - *fra materiale til proces*. En markedsføring af bibliotekets/ bibliotekarens muligheder overfor brugerne ser vi som essentiel, da de ellers ikke har mulighed for at blive opmærksomme på disse.

Målet med indretningsforslaget er at være med til at ændre brugen af biblioteket, da det lægger op til, at brugeren skal være aktiv og medbestemmende. Samtidig er biblioteksindretningen med til at understøtte bibliotekets værdigrundlag og herigennem kommunikere bibliotekets mål ud til brugerne. Både individet og fællesskabet finder plads i biblioteksrummet, både det fysiske og det virtuelle.

Ved fornyelsen af bibliotekssektoren i 1990'erne var det teknologien, der hjalp folkebibliotekerne til at finde deres identitet. I dag har de fleste adgang til internettet hjemmefra, så bibliotekerne må finde på nye måder at tiltrække brugerne på. Der er kommet et nyt fokus på web 2.0 teknologierne, der er en videreudvikling af det gamle internet. For at følge den udvikling må bibliotekerne videreudvikle deres services, for at virke attraktive på brugerne. Web 2.0 giver kort sagt muligheden for deltagelse og udvikling af interesser, det tredje sted, hvor man mødes om fællesskabet. Dermed kommer bibliotekerne ind i nutidens informations- og kommunikationssamfund, hvor de kan konkurrere med alle de andre tilbud, der findes til individet i dagens og morgendagens samfund.

Perspektivering:

Folkebibliotekernes identitet år 2007.

Den danske biblioteksverden står midt i en af de største udfordringer nogensinde.

Hvordan definerer man sig selv som bibliotek og bibliotekar på en måde, som kan være med til at ændre bibliotekets status i det danske samfund? For at overleve som kulturinstitution er biblioteket tvunget til at reevaluere sig selv som serviceinstitution. Brugere er fra detailhandlen vant til massiv markedsføring og branding, der er i stand til at skabe sig en plads i brugernes bevidsthed. En sådan branding af biblioteket kræver en fast identitet og en sikkerhed på bibliotekernes værdigrundlag, som er svær at opnå i situation, hvor biblioteket står svagere end nogensinde. Grundlæggende, for bibliotekernes forankring i samfundet, er de lovfæstede principper om biblioteket som et gratis og frit tilgængeligt kulturtilbud.

Hvordan kan biblioteket brande sig selv så det kan stå op imod støjen i reklamebranchen? For at gøre vores brand klart for brugerne, må vi først og fremmest gøre det klart for os selv, hvilke produkttydelser og værdier vi leverer. De fleste forbinder bibliotekets services med de trykte medier, og opgaver er derfor at gøre det klart, at biblioteket i dag er langt mere end det. Vi står også for at leverede digitale ydelser og andre fysiske og kulturelle tilbud. Derudover skal vi vide, hvilken målgruppe, det er, vi henvender os til og derigennem, hvilke andre tilbud vi konkurrerer med. Bibliotekerne kan ikke længere regne med at brugerne kommer til os, og skal derfor ud og sprede budskabet, for at slå fast, at vi leverer en ligeså god ydelse, som mange af de andre tilbud i samfundet selvom vi ”kun” er kommunale.

Den danske biblioteksverdens fremtid er truet, både af manglende udvikling flere steder og af svigtende økonomi hos kommunerne. Nøglen til at styrke biblioteket som kulturel og demokratisk institution er samarbejde de enkelte biblioteker imellem, både inden for vidensdeling og arrangementsvirksomhed. Det sidste giver mulig for at lave større og længerevarende projekter, der kan fange brugernes opmærksomhed, og derigennem være med at skabe en plads for biblioteket i deres bevidsthed. Den forbedrede profil når gennem brugerne også videre til et højere plan, hvor det er politikerne, der i sidste ende er med til at bevare bibliotekets grundlag i det danske samfund.

Litteraturliste

- Anderson, Paul *What is Web 2.0? Ideas, technologies and implications for education* JISC – Technology & Standards Watch. (2007) (lokaliseret på <http://www.jisc.ac.uk/media/documents/techwatch/tsw0701b.pdf> d. 28/11-2007)
- Andersson, Marianne og Skot-Hansen, Dorte *Det lokale bibliotek – afvikling eller udvikling* Danmarks Biblioteksskole og Udviklingscenteret for folkeoplysning og voksenundervisning (1994)
- Audonson, Ragnar Andreas og Lund, Niels Windfeld (red.) *Det siviliserede informasjonsamfunn- folkebibliotekernes rolle ved inngangen til en digital tid.* Fagbokforlaget (2001)
- Audunson, Ragnar Andreas *Folkebibliotekernes rolle i en digital framtid: Publikums, politikernes og bibliotekarenes bilder.* I: Det siviliserede informasjonsamfunn – folkebibliotekernes rolle ved inngangen til en digital tid. Fagbokforlaget (2001)
- *Bibliotek I Metropolen. Oplæg for Hjørring Erhvervsråd den 27.4.2006* (udleveret ifm. Interview)
- Bitsch Olsen, Poul og Pedersen, Kaare *At bruge sin vejleder* I: Bitsch Olsen, Poul og Pedersen, Kaare *Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog.* 2.udgave, 4. oplæg 2002. Roskilde Universitetsforlag (1997)
- Blouner, Peter et al. *Folkebiblioteket år 2030 – scenarier om folkebiblioteket og bibliotekarrollen.* Projekt udarbejdet i et samarbejde mellem Bibliotekarforbundet og Bibliotekarforbundets Faggruppe for Referencearbejde (2004)
- Brown, Carol R. *Interior design for libraries – Drawing on Function & Appeal* American Library Association, Chicago and London (2002)
- *Det aktivitetsbaserede bibliotek/bibliotek 2.0 i kulturhuset* (udleveret af Skagen Bibliotek)
- Emerek, Leif , Hvenegaard Rasmussen, Casper , Skot-Hansen, Dorte (Red.) *Folkebiblioteket som forandringsrum.* Danmarks Biblioteksforening og Danmarks Biblioteksskole (2006)

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

- Emerek, Leif, *Kvalitet i 90'ernes materialevalg- Bibliotekerne mellem det moderne og postmoderne I: Biblioteksarbejde nr.31* (1990)
- Elbeshausen, Hans og Scheiber, Trine (red.) *Bibliotekarerne – en profession i et felt af viden, kommunikation og teknologi*. Forlaget Samfundslitteratur (2006)
- Frederikshavn Kommune *Skagen Kulturhus – idégrundlag – rammer for projektet*. 2007 (udleveret af projektsted)
- Graulund, Jan *Folkebiblioteket- et rum for dannelse? I: Folkebiblioteket som forandringsrum* Danmarks Biblioteksforening og Danmarks Biblioteksskole (2006)
- Hansen, Jacob og Hansen, Charlotte (red), *Digital kulturformidling- børn og forskere har ordet* Kulturarvsstyrelsen. (2007)
- Jochumsen, Henrik og Hvenegaard Rasmussen, Casper *Folkebiblioteket under forandring – modernitet felt og diskurs* Danmarks Biblioteksforening og Danmarks Biblioteksskole (2006a)
- Jochumsen, Henrik og Hvenegaard Rasmussen, Casper *Bibliotekets brugere - fra klienter til forandringsagenter I: Folkebiblioteket som forandringsrum* Danmarks Biblioteksforening og Danmarks Biblioteksskole (2006b)
- Juncker, Beth *Det æstetiske – fanden eller frelsen? I: Folkebiblioteket som forandringsrum* Danmarks Biblioteksforening og Danmarks Biblioteksskole (2006)
- Kaae, Arno *Gruppeproces og -problemer I: Bitsch Olsen, Poul og Pedersen, Kaare Problemorienteret projektarbejde - en værktøjsbog*. 2. udgave, 4. oplæg (2002). Roskilde Universitetsforlag 1997.
- Kjær, Bruno *Forskydningernes rum – refleksioner over folkebibliotekernes indirekte formidling I: Folkebiblioteket som forandringsrum*. Danmarks Biblioteksforening og Danmarks Biblioteksskole (2006).
- Moring, Camilla og Hedman, Jenny *At blive bibliotekar*, I: Schreiber, Trine og Elbeshausen, Hans (red.) *Bibliotekarerne – en profession i et felt af viden, kommunikation og teknologi*. Forlaget Samfundslitteratur (2006)

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

- Niegaard, Helen *Byens Hus - Foranalyse til nyt Hovedbibliotek i København 2008* Biblioteksstyrelsens Udviklingscenter 2003..(Lokaliseret på http://www.bibliotek.kk.dk/bibliotekerne/findbibliotek/hovedbiblioteket/om_hovedbiblioteket/foran_nyt_hb.pdf den 2/1 2008)
- Pors, Niels Ole *Branding, books and libraries*. I: Scandinavian Public Library Quarterly Vol. 39 No. 1 (2006)
- Roos, Barbro *Inredning stora ytor och små detaljer* I: Tidernas Bibliotek , Statens kulturråd (1997a)
- Roos, Barbro *Medieförvaring inte bare bokhyllor* I: Tidernas Bibliotek red Statens kulturråd (1997b)
- Skot-Hansen, Dorte *Byen som scene – kultur og byplanlægning i oplevelsessamfundet*. Biblioteksforbundet (2007)
- Søndergård, Børge *Forsøg på beskrivelse af nyt hovedbibliotek på basis af stikord 21.2.2005* Hjørring (2005) (udleveret ifm. interview)
- Thorhauge, Jens (red.) *Scandinavian Public Library Quarterly*. Vol. 35, No. 3, (2002) (Lokaliseret på www.splq.info den 2/1 2008)
- Winther, Carsten *Indstilling vedrørende nyt hovedbibliotek i Metropolen* Hjørring (2005) (udleveret ifm. interview)
- Ørum, Anders 1993 *Bibliotekariske identiteter, formidlingsarbejde og arbejdsorganisering* I: Biblioteksarbejde 1993, nr. 39, side 37-43 (Tema: organisationsændringer i nordiske folkebiblioteker.)

Interview

- Cd nr.1: Århus Interview.
- Cd nr.2: Hjørring Interview.

Erhvervsrelateret projekt år 2007

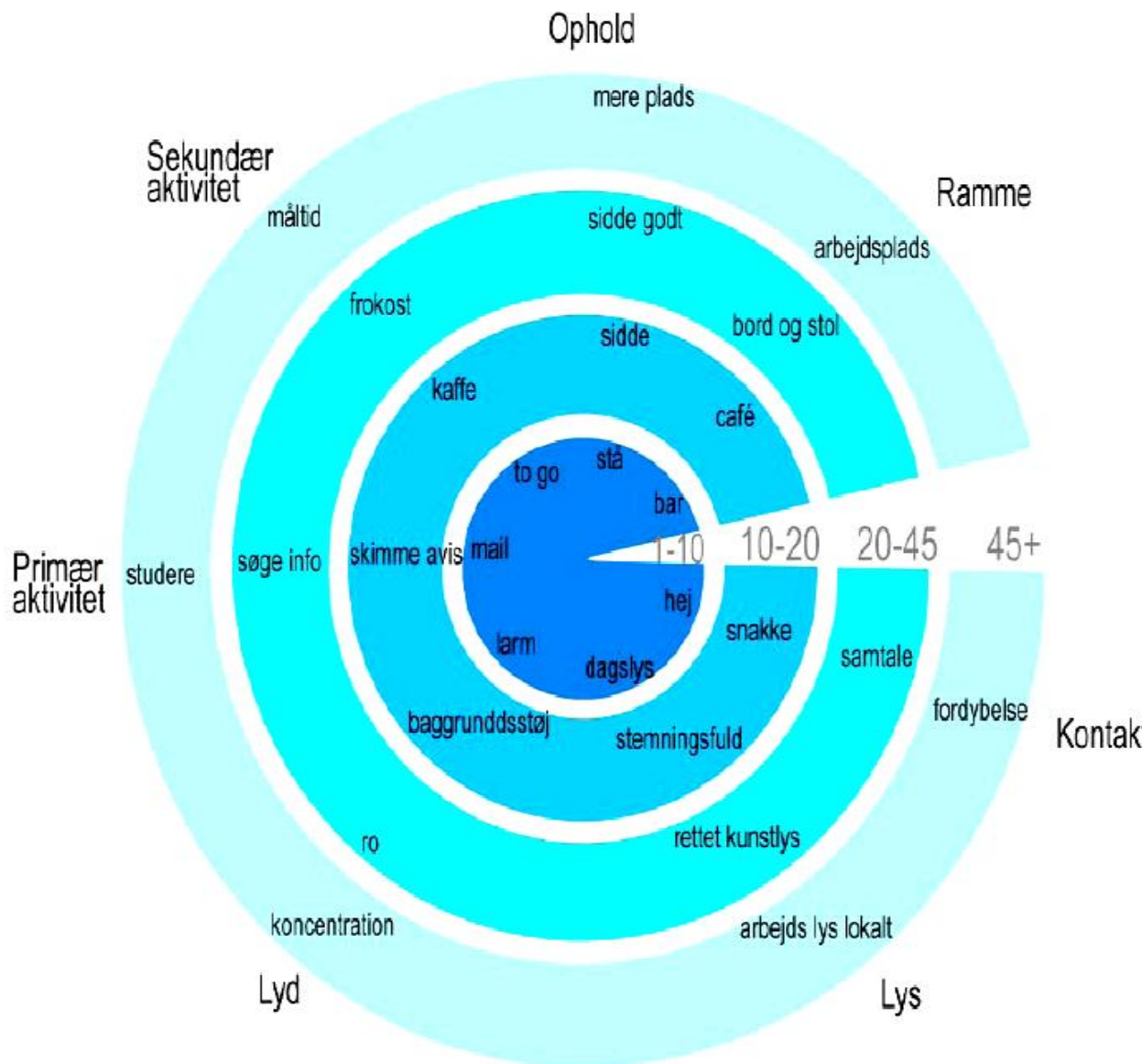
Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Links til web 2.0 – teknologier.

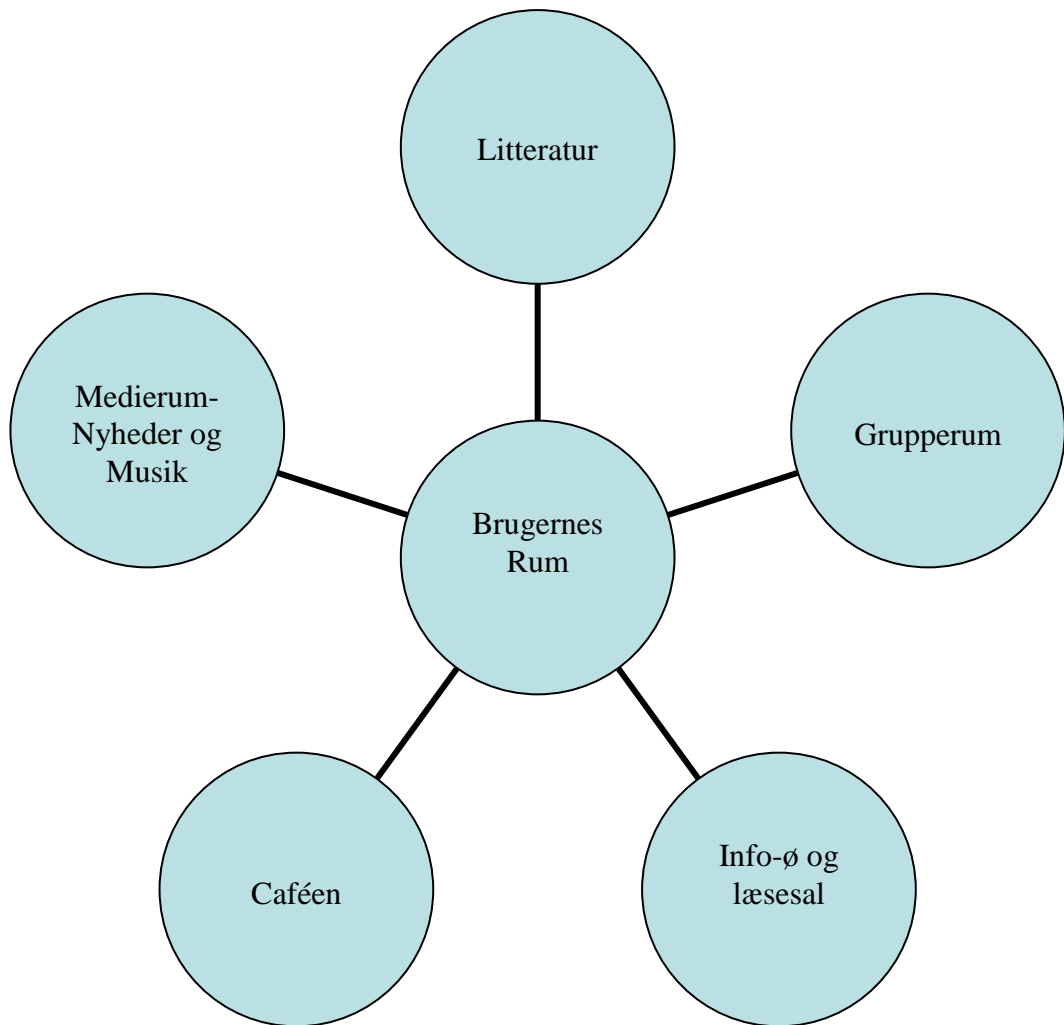
- www.facebook.com
- www.google.com/igoogle
- www.msn.com
- www.blogspot.dk
- www.wikipedia.com
- www.flickr.com
- www.youtube.com
- www.myspace.com

Bilag 1 <http://www.kasb75.dk/jubi/skolekonkurrence/bidrag/31.pdf>

Bilag 2

Bilag 3 Interviewguide til d. 18/9 2007. Interview af Sidsel Bech-Petersen, AAKB, Hovedbiblioteket.

Manglende dokumentation! *Under samling af opgaven opdagede vi, at cd-rommen indeholdende interviewet fra Århus Hovedbibliotek manglede. Vi søger stadig efter den, og beklager meget denne fejl. Findes der frem til cd'en afleveres den hurtigst muligt til vejleder og censor.*

1. *I hvilken forbindelse opstod idéen til "Forvandlingsrum"*
2. *Nævn de vigtigste erfaringer i gjorde jer under forsøget ifht. brugerne.*
3. *Tror du jeres idéer fra "Forvandlingsrum" kan fungere uden for projektrammerne? – altså i et fast bibliotek.*
4. *Var I i stand til at formidle det I ville?*
5. *Oplevede I nogen modstridende brugerreaktioner? Brugte brugerne aktiviteterne anderledes end forventet?*
6. *Oplevede brugerne, at der blev skabt et kreativt rum for dem?*
7. *Hvilke problemer oplevede I i forbindelse med at indføre brugerindvoldverende aktiviteter på biblioteket?*
8. *Hvad er begrundelsen for brugen af web 2.0 i den fremtidige biblioteksindretning?*
9. *Hvad er betingelserne for fremtidens biblioteksindretning?*
10. *Hvordan begrunder I brugen af web 2.0 i det fysiske bibliotek?*
11. *Hvad tror du vil blive vægtet i fremtidens fysiske rum? (fra materiale til proces)*
12. *Hvad er kravene til det fysiske bibliotek? Hvordan inkluderer man alle bibliotekets brugergrupper?*
13. *Lykkedes det jer at få det fysiske og det virtuelle element til at spille sammen?*
14. *Hvilke erfaringer har I haft med at inddrage samarbejdspartnere udefra?*
15. *Hvad kan andre biblioteker lære af "Forvandlingsrum"?*
16. *Hvis I skulle starte et lignende projekt i dag, hvad ville I så gøre anderledes?*

Bilag 4: Interviewguide til Hjørring bibliotek

- Hvorfra fik I idéen til biblioteket i metropolcentret?
- Hvordan har i tænkt jer at nå ud til brugerne? Den sekundære skiltning i centeret
- Hvordan har i tænkt jer at markedsføre biblioteket? Altså hvordan vil i tiltrække brugere?
- Hvad har i tænkt jer omkring åbningstider, og muligheder for aflevering og afhentning uden for det fysiske biblioteks åbningstid?
- Hvad bliver stilen i indretningen af biblioteket? Skal møblerne være mobile?
- Har i tænkt på hvordan indretningen skal formidle litteraturen?
- Hvordan har i tænkt jer at bruge de sociale medier på biblioteket?
- Hvor mange computere er nødvendigt på biblioteket, og hvordan skal de placeres?

Hvad er målet med biblioteket ifht. det gamle Hjørring Bibliotek

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Bilag 5: Slides fra fremlæggelsen d. 6/12 2007

Bilag 6: Tegninger af indretningsforslaget + forklaringer

Forklaring til Billeder

Planoversigt:

Der er i dette billede ikke taget hensyn til målestoksforhold, og de stiplede linjer indikerer, at der ikke er noget dissideret rum men i stedet flydende overgange fra det ene område til det andet..

Brugernes rum

Dette område er det første man ser, når man træder ind i det fysiske bibliotek.

Placeringen er valgt, så brugerne føler, at de kan få indflydelse på bibliotekets fysiske indretning. Tegningen er vildledende i den henseende, at der er tegnet et lærred i selve rummet, da det er rummets vægge, der skal kunne hæves op under loftet. Man kan således fjerne dette rum for at gøre plads til anden aktivitet i biblioteket, hvis det skulle blive nødvendigt. Væggene er lavet af et sådant materiale, at man kan bruge det som lærred for projektører.

Cafe Libri

Caférummet i biblioteket er præget af stærke farver, der på samme tid følger tidens trend og virker indbydende på gæsterne. Afdelingen kan indrettes med små caféborde og lette stole, så møblementet nemt kan fjernes, hvis der er brug for mere gulvplads.

Musik rum

Afdelingen, som er en del af medierummet sammen med nyhedsrummet, rummer en stor cd- karrusel, indeholdende et lytteeksemplar af x antal cd'er, kun til brug på biblioteket. På væggen er der knagerækker med høretelefoner og mp3-afspillere, der er til fri brug på biblioteket. Knagerækkerne er et levn fra bygningens funktion som skole, og fungerer her som alternativ opbevaring.

Erhvervsrelateret projekt år 2007

Web 2.0 i det fysiske bibliotek. Skrevet af: Nadia Larsen og Charlotte Nielsen.

Vejleder: Bruno Kjær Afleveret den 3. januar 2008

Nyheds rum

Nyhedsrummet er udstyret med skærme, hvor man kan se dagens nyheder på engelsk, tysk, norsk, svensk og dansk. Der er trådløse høretelefoner tilstede, der gør det muligt at høre nyhederne uden at forstyrre andre brugere.

Litteratrummet

Dens placering bagerst i lokalet er valgt af strategiske årsager, da brugerne skal ind igennem resten af biblioteket for at hente de forudbestilte bøger, er håbet, at de vil blive fristet af resten af tilbuddene i biblioteket.

Rummet indeholder intelligente bogreoler, der fortæller om placeringen af den ønskede bog..

Grupperum

Grupperummene er indrettet med forskellige møbler, det ene ligger op til hygge og spil, og den anden er til seriøst gruppe arbejde. Rummene kan bestilles i forvejen og har alle den samme moderne teknologi, hvilket vil sige en stor fladskærm med tilhørende tastatur og mediecenter. Disse redskaber giver adgang til internettet, fjernsyn og spil på computeren.

Læsesal

Idéen med tegningerne er at illustrerer formålet med lokalerne, og det er mest tydeligt på dette billede. Hvor resten af biblioteket ligger op til liv og aktivitet, er dette rum beregnet til den bruger, der ønsker ro og fordybelse, til f.eks. at læse en god bog.